

Kringelfjords-Nytt

Nyheter och information
för dej som bor i
Kringelfjorden
— eller gästar

**SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN**

36:e årgången 1986 – 2022

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommarnummer

Foto: H. Forsslund

**VINTERSÄSONGEN
2022 - 23**

Information från Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening/Samfällighetsförening. c/o Hans Forsslund • Slaggvägen 15 • 135 55 Tyresö
Tel. 070-683 78 44 • E-post: hans.skidofriluft@kringelfjordens-stugby.se

★

FJÄLLENS BÄSTA PADELUPPLEVELSE

IDRE PADELCENTER

3 DUBBELBANOR 2 SINGELBANOR 7,3METER TAKHÖJD PADEL BUTIK

ÖPPETTIDER: Alla dagar 06-24 • ADRESS: Ljunghemsvägen 13 • 2 km öster om Idre by vid Jones Elservice

Alla kan...

Spela padel i Idre

En riktigt rolig sport som passar de flesta
Padel är en av världens snabbast växande sporter

— Även pingisbord • glassförsäljning —
I vår butik hittar du bl.a. tillbehör för padel: Rack, kläder, skor m.m.

— lätt att lära sig, bra motion och fungerar för alla åldrar —

★

All information om oss hittar du på hemsidan: idrepadelcenter.se BOKNING & ABONNEMANG Enskilda och företag via appen MATCHI • Ladda ner på hemsidan

Välkommen till Jonesfamiljen

ELINSTALLATIONER: Vi är Er lokala elinstallatör som utför alla slags elinstallationer vid om- och tillbyggnader, installationer, reparationer, service m.m.

ELBUTIK: Småel för hemmet/stugan, radio/tv, vitvaror, armaturer, datorutrustning, alla sorters batterier, återförsäljare Swedol m.m

RADIO/TV: Försäljning, montering och service av: Paraboler, TV, DVD, Video m.m.

DATORTILLBEHÖR / UTRUSTNING: Både för fast och trådlöst

VITVAROR: Spisar, köksfläktar, kylskåp, tvättmaskiner m.m.

VI HJÄLPER DIG ATT SPARA EL:
Monterar värmepumpar & Uppgraderar dina elradiatorer

Vi är i exklusivt återförsäljare för
Sverigepumpen
i Särna-Idre och Sälen
— förutom Mitsubishi Electric värmepumpar
— Kontakta oss för bästa pris —

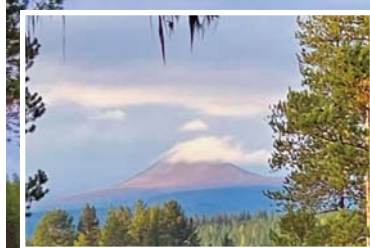
Butiken är öppen:
Mån-fre 07.00 - 16.00
Lunch 12.00 - 13.00
Telefon: 0253-203 32

**Beställningsvaror tar vi
hem på 4-5 dagar**

JONES EL AB - Industriområdet Idre • Ljunghemsv 19 • 0253-203 32 • Bengt-Arne 070-661 69 71
www.jonesel.se • info@jonesel.se

Varje år i september får Städjan ett utbrott...

- och höstens glödande lava rinner ner mot dalgången och sprider sig...

Varje år i september får städjan ett utbrott

- och höstens glödande lava rinner ner mot dalgången och sprider sig vidare söder och österut där lövträd, mossor och bärris antänds i en sprakande hösteld. En eld som inte bara förgyller landskapet, utan även utsikten mot Fjällen från Kringelfjorden och inte minst från Särnaheden och Knappgården!

Höstelden falnar och blir till glöd

- i slutet av september för att helt slockna i oktober. Bara röken är då kvar och stiger vit upp från älv och stränder för att sedan skingra sig och Städjan stiger åter fram och låter solen smeka dess glödande hjässa mot härligt glasklar blå himmel.

Luften känns ren och lite krispig. Aldrig är det så lätt att andas som dessa dagar när man kan ana att vintern ligger och lurar bakom fjällen och kan komma vilken dag som helst!

Kung Bore gör entré

I november släcks hösteldens sista glöd av ett härligt vitt bolster av snö. Nu har vintern kommit för att stanna och lysa upp vintermörkret.

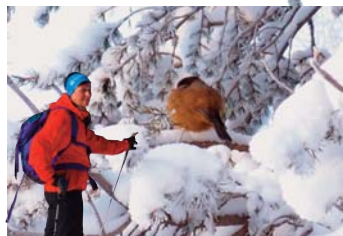
Tyst, vad var det Kung Bore ropade?

— *Var det här det var beställt en riktig härligt vacker, lång och snörik vinter?*

Jo, ropar vi tillbaka, - det var en beställning från Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening. Vet inte om jag såg rätt, men gjorde Kung Bore inte tummen upp innan han försvann bakom en ridå av virvlade lätta snöflingor?

Foto: H. Forsslund

Forts. på sidan 4

KRINGELFJORDS-NYTT

Ges ut av:

Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

Ansvarig utgivare: Hans Forsslund
Slaggvägen 15

135 55 Tyresö.

Telefon: 070-683 78 44

[hans.skidofriluft@](mailto:hans.skidofriluft@kringelfjordens-stugby.se)

kringelfjordens-stugby.se

www.kringelfjordens-stugby.se

En trevlig och aktiv vintersäsong önskar

Hans Forsslund

Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening
och Kringelfjordens Samfällighetsförening

OMSLAGSBILD:

Foto: H. Forsslund

Text & foto: H. Forsslund

Fjällvandring på tröskeln till vintern kan bjuda på överraskningar.

Fjällvandring på tröskeln till vintern kan bjuda på överraskningar.

En granne hemma i Tyresö ville till fjälls med sitt lilla företag i månadsskiftet september/oktober!

Jag försökte förklara att det var lite sent för att njuta av riktigt färgsprakande vandring i bra väder, och väl så tidigt för skidåkning.

Ja, ja, sa grannen, vi har bara de där datumen innan vi går på nästa projekt du får hitta på något, vi är ett tufft gäng!

Höstmöte med herr vinter

Den 27 september stod vi uppe vid Njupeskärsparkeringen.

Klädkoden för dagen var: ryggsäck, kängor, varma kläder, vantar, mössa och regntålig jacka.

Plus väl "invandrade" vandringsstavar som jag plockat ner från vinden i min stuga i Kringelfjorden.

FOTO: (nedan) Martin Gaumert Kringelfjorden • Montage: H. Forsslund

Ett klokt val skulle det visa sig, då fjället mötte med snöglopp och hala stigar.

Skitväder = fjällväder med guldkant

Denna vädertuffa fjällvandring i fel årstid gav mycket glädje, skratt och roliga minnen.

Stämningen vid lunchen i och vid raststugan vid Rösjön var på topp!
(Speciellt när vi fått igång kaminen),

Toppstämning under hela vår vandring

Även om vi bara befann oss 896 meter över havet som högst så ville skämten och historierna aldrig ta slut.

Kanske bidrog Sören, chefen för gänget lite extra när han "råkade" hitta en liten flaska cognac i ryggsäcken! Vem vet?

Vid kvällens bastubad på Knappgården var alla överens om att detta var en av de mest minnesvärda naturupplevelser de varit med om.

Trots, - eller tack vare vädret och årstiden blev det ett toppäventyr, även om det bara var på 896 meters höjd.

Njut av dagen och stunden...!

Vinterdikt

*Guld och blek koppar! Rimfrost på guldbruna gården!
Glitrande kall är den vida gyllene världen.*

*Solflod och guldfloed jag ser genom molnen sig tvinga,
skrattande kylig som viljornas vässade klinga.*

*Leende trotsig den fram genom rymderna bryter,
strålgul och frostig kring ängar och gården den flyter.*

*Hör, den får ljud, och det jublar i vidderna klara!
Hör, hur all världen får sjungande röst till att svara!*

*Slagen och sargad och skövlad väl tusende gånger
sjunger hon trotsigt den eviga livslustens sånger.*

Karin Boye

Foto: H. Forsslund

Inget är som väntans tider...
Efter nästa snöfall är vintern här!

Kannelsnurror

-svenska kannelsnurror med socker och kanel inuti!

Ett stort glädjeämne i en svår tid!

Kannelsnurror låter kanske inte som ett himmelrike för oss i dag, men det var det för barnen i den norska filmen "Flykten över gränsen" från 2020.

Ett spännande drama om några barn som flyr nazisterna i Norge över till Sverige.

Text: Hans Forsslund
Bilder: Tagna från filmen

Efter Rysslands "begränsade militära specialoperation" i Ukraina så visade SVT den norska filmen "Flykten över gränsen".

Jag såg filmen en dag i våras. Dramat utspelade sig för nästan exakt 80 år sedan.

och deras enorma glädje över färsk mjölk och svenska kanelbullar!

HISTORIEN UPPREPAR SIG – återigen kommer flyktingar till Norra Dalarna och Särna. Jag varit i kontakt med Mathias Jones, på Älvdalens Kommun.

Medan den andra familjen är en mamma och två barn i mellanstadie/högstadietid.

Det besked vi fått av Migrationsverket är att vi skall totalt ta emot tjugonio massflyktingar.

Vi får se om det anvisas några fler. Vad vi kan se bor det också ytterligare sex stycken ukrainare i Älvdalens kommun, men de har flyttat hit själva och har inte anvisats, berättade Mathias Jones.

Enhetschef på IFO, Arbete och integration inom Älvdalens Kommun.

De norska barnen i filmen "flykten över gränsen" fick uppleva mycket svek, skräck och tuffa strapatser under sin vandring. Många ukrainska barn flyr idag, andra skadas svårt och kanske mister närstående - just nu - År 2022!

Målning av Hans Belin. Hänger i mitt gästrum.

Alla barn i hela världen förtjänar att få växa upp med trygghet, lek och inte minst med drömmar och fantasier.

Jag önskar att psalmen var sann:

"Tryggare kan ingen vara än Guds lilla barnaskara, sjäran ej på himlafästet fågeln ej i kända nästet."

Lina Sandell

Det var ingen stor film, och själva intrigen var uppdiiktad men det hindrade inte att det rullade lite tårar ner för kinderna.

Speciellt när barnen kom till en gård i Norra Dalarna

Mathias berättade att det har anvisats åtta ukrainska massflyktingar till Älvdalens kommun. Samtliga åtta bor i lägenheter i Särna.

Det är två familjer det handlar om där den ena familjen består av mamma, mormor, morfar och två barn i mellanstadieålder.

Flykten från Norge - via Gördalen och Särna

- ett kulturhistoriskt minne från 1942

För ett antal år sedan hade jag med en artikel i Kringelfjords-Nytt, som just handlade om en flykt.

En flykt som gick från Norge till Sverige. En passande historia att återberätta i dessa tider.

Här berättar Rut Brandt, (född Hansen) en gång gift med förre tyske förbundskanslern Willy Brandt, om en dramatisk flykt som ung flicka från ett krigsdrabbat Norge gjorde från Hamar över gränsfjällen till Sverige via Gördalen och Särna.

Rut 1942 Hansens

Foto: Wikipedia

- dramatiska flykt från det krigshärdade Norge till Särna i Sverige via Gördalen...

KÄLLA: Rut Brandt, *Freundesland, Erinnerungen*. Utgiven 1993 på Hoffmann und Campe Verlag. Författare: Rut Brandt. Den tyska förlagan fick jag av Ralph och Ute Meyer. Den Svenska översättningen är gjord av Paul och Birgitta Haberman. Sammanställning/redigering och karta: H. Forsslund.

(Ralf, Ute, Paul, Birgitta är alla fritidsboende i Kringelfjorden).

En vinter för nästa tio år sedan blev jag kontaktad av Ute och Ralf Meyer i Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening. De hade läst en bok av Rut Brandt, och tyckte att berättelsen om den blivande fru Brands flykt från Norge till Sverige via Gördalen och Särna nog kunde intressera Kringelfjords-Nytts läsare.

Ralf och Ute bor i Tyskland men har fritidshus i Kringelfjorden.

Trots sin relativt goda svenska vågade de inte översätta den tyska texten till svenska själva.

Jag frågade då en av mina bästa vänner i Kringelfjorden Paul Haberman. Paul tog tillsammans med sin fru Birgitta sig ann översättningen. Och här är den. Tack Ralf och Ute och tack Birgitta och Paul.

Den f.d. Västtyske förbundskanslern Willy Brandts fru Rut (född Hansen) minns tillbaka någon gång på 90-talet på en av de dramatiska händelser som kom att förändra hennes liv och framtid.

Mer än en mansålder har gått sedan jag stod här på Sjøli högt upp i bergen förra gången, här där naturen drar sin gräns mellan Norge och Sverige. Här kände jag igen de gröna ängarna och de små ladorna på gården där vi övernattade.

Efter så lång tid mindes jag allting, jag kände nästan de våta kläderna på kroppen och smaken av den tjocka mjölken som husmor på Sjøli gav oss. Jag såg bergstopparna runtomkring oss. Nu låg de vänliga och blåskimrande i kvällssolen och ändå så mäktiga och onåbara. Nu kunde vi se storheten hos bergen, men då, för nästan 50 år sedan, låg jag någonstans där uppe och bad Gud hjälpa oss att komma välbehållna ner från bergen. Men var låg Sverige?

Flykten från Bergen i Norge till Sverige via Gördalen och Särna.

På kvällen den 19:e juli satt vi under den stora tallen och firade mammas födelsedag med nötkaka och surrogatkaffe.

Den tyska belägringen varade i två år och nu på sommaren 1942 var tillgången på mat knapp. De små ransonnerna man blev tilldelad räckte att leva på, men mätt blev man inte. Man längtade efter den mat man inte kunde få tag i - ost, smör, fläskstek och tårter. Den här eftermiddagen var vi tysta. Min syster Tulla och jag tog avsked av mor utan att hon visste om det. I gryningen skulle vi fly från Hamar till Sverige.

Hamar ligger vid sjön Mjösa, som skiljer åkrarna från bergen. Där föddes vi och växte upp under fattiga förhållanden med en ensamstående mamma.

Vi var arbetarbarn och födda socialister. Vi visste att vi förr eller senare skulle få svårigheter med ockupationsmakten.

Vår tid hade kommit!

Sedan flera dagar hade vi präntat in vår flyktväg. Randi Granevold, som organiserade flykten, hade gjort en karta med flyktvägar, kännetecken och kontaktställen. Vi måste lära oss den utantill för vi fick inte ta den med oss.

Randi gav oss, som första hjälp, 30 svenska kronor, som vi sydde in i våra jackfoder. Om vi skulle bli ertappade av tyskarna var det bättre att de inte hittade pengarna.

På kvällen innan flykten tog vi en sista titt på kartan. Sedan rev vi den i småbitar och spred bitarna över sjön. Vädet var bra när vi i soluppgången, med ryggsäck och sovsäck, gav oss iväg.

Den enda som fick veta om flykten var min bästa vän Kjersti.

Vi ville inte oroa mor. Hon trodde att vi skulle vandra i bergen. Kjersti skulle senare berätta för mor om flykten. Om inget hörts från oss på 10 dagar skulle hon anmäla oss som saknade.

Kjersti hade tårar i ögonen.

Klockan 4 på morgonen tog vi tåget till Elverum och därifrån var det tio mil till Koppang. Det var första etappen. Biljetter hade vi, men inget tillstånd att vistas i området.

Vi kunde bara hoppas att militärkontrollen inte var uppe så tidigt.

Planen var att från Koppang gå snabbaste vägen mot öster, förbi sjön Femund och nå Sverige mellan Dalarna och Härjedalen

Fågelvägen är sträckan från Koppang till gränsen ca fem mil. Vägen vi gick för att undvika militären var 2,5 mil längre. Med lite tur och att vi kom ihåg kartan kunde vi vara i Sverige på mindre än två dagar. För en längre tur en så var vi inte utrustade. I ryggsäcken hade vi en burk sardiner, en bit bröd och en bit margarin - det var allt.

Vi hade jacka, kjol, tjock tröja och tjocka vinterstövlar på oss. I ryggsäcken hade vi underkläder, blus, sandaler - "vi var ju på resa - inte på flykt".

Tågresan gick bra.

Från stationen i Koppang tog vi bussen till norra änden av Storsjön i Rendalen där vi skulle kliva av vid ett pensionat i Åsheim. Därifrån skulle vi gå till fots. Där stod emellertid en lastbil med skogsarbetare. Eftersom vi hade förklarat att vi var på vandring fick vi åka med ca 2,5 mil - från Granåsen till Trysilälven. 2/3 av vägen till gränsen hade vi klarat av utan att träffa en enda tysk.

Vi började snart tro att vi aldrig skulle se någon igen.

Vi satte på oss ryggsäckarna och vandrade vidare som om inget kunde hända oss. Vi letade nu efter en gård där vi kunde få något att dricka och få övernatta.

Bilden ovan är ur filmen "Flykten över gränsen"

Nedan, svenska soldater i Särna. Bild ur Lasse Olssons arkiv

En tysk soldat övervakar gränsen vid Storlien. Fotografiet är hämtat ur Undersäkers landsfiskalsdistrikts arkiv, hemliga handlingar E10:3

På kvällen kom vi fram till Myrstad Hof & Pension vid Femund

Vi tvekade lite innan vi gick in genom grinden. Lagården låg på vänster sida om grinden och huset till höger.

Vi blev lovade ett mål mat och kunde övernatta där. Vi behövde bara först fylla i ett formulär! Det var just detta som inte fick hända! Trots detta fyllde vi i formuläret så gott vi kunde med hjälp av vårt "pass".

- Men kära barn, har ni inge andra papper med er? sa bonden, men vi var ju på semester.

Bonden rev sönder formuläret och gav oss lite mat.

Vi fick sova i ladan, men vi var tvungna att ge oss av tidigt innan gårdens folk vaknade. Skulle det bli en kontroll under natten skulle vi säga att vi gått in utan att bonden visste det.

När vi kom in i ladan var det baddat med två fårskins. Bonden sa att vi skulle hålla oss i skogen eftersom det flera gånger om dagen passerade tyska patruller förbi.

Från korsningen vid Engerdal fåbod var det bara en mil kvar till gränsen.

Vi tvekade lite innan vi gick in genom grinden.

Lagården låg på vänster sida om grinden och huset till höger.

Vi skulle bara gå några hundra meter norrut och sedan vika av in på en stig till Hovdro fåbod. Därifrån skulle vi gå över gränsen - så enkelt var det.

Mycket högre upp än de 700 m som Hovdro fåbod låg skulle vi inte gå, men vi gick fel! Plötsligt stod vi vid ett fjäll som var 1100 m högt och vi var då tvungna att gå söderut.

Efterhand märkte vi att vi hade kommit från den riktiga vägen.

Vi lade oss ner för att vila på en höjd och äta vårt sista bröd innan vi fortsatte mot norr.

Plötsligt hörde vi röster och såg två tyska soldater med två andra personer nedanför oss.

De hade ryggsäckar och cyklar - och några flyktingar som blivit fasttagna! Vi lade oss platt ner tills de hade passerat. Det kunde betyda att det fanns tyska militärer i närheten.

Vi hade nu förlorat orienteringen och dessutom ett stycke av förnuftet.

Nu blev vi riktigt rädda!

Vi visste inte var vi var och inte heller hur vi skulle ta oss till Sverige.

På eftermiddagen träffade vi på en man och frågade om han visste vägen till Engerdal fåbod. "Gå tillbaka en bit norrut" sa han. Det gjorde vi också men bara för att låtsas - men vi gjorde det också för vår egen skull.

När vi var utom synhåll gick vi från vägen vidare österut upp i bergen. Det var en tröttsam väg vi valt över branta berg och myrar.

Vi trodde vi gick österut men kom ingen vart.

Kompassen vi hade i ryggsäcken hade vi glömt bort. Vi gick efter känsla och solen. Det hjälpte oss inte. När vi egentligen borde vara i Sverige var vi långt därifrån. Det var tydligt att vi hade gått vilse, men vi måste gå vidare. Vi måste över myren och över nästa bergstopp.

Det började skymma och någons österut måste svenska gränsen ligga, men vi visste inte åt vilket håll öster låg. Det var tröstlöst tills vi såg ett par hus som låg nedanför oss.

Vi tog mod till oss och gick fram till det första huset utan hopp.

Vi hade tur

Just den här dagen var Gjermund Gjermunds och hans lille son på fåboden för att göra iordning för djuren som skulle komma en vecka senare. Vi skulle få övernatta på fåboden. Gjermund förstod att vi var på flykt och vart vi var på väg.

Nästa dag skulle han visa oss den riktiga vägen österut till Sverige. Kanske inte hela vägen för han måste tillbaka till sin egen gård.

Ta inte den här vägen säger Gjermund och pekar, då kommer ni till Trysil och där finns nazister och noggranna kontroller. Han visade oss en annan väg där vi skulle passera små sjöar. "Gå runt dessa och upp i bergen. Sen är det bara fem km till gränsen" sa han.

Nu började en vandring som aldrig tycktes ta slut.

Vi gick runt de små sjöarna och upp mot fjällen. Herjehåga hette fjället vi skulle över. Herjehåga var 1185 högt och här uppe gick gränsen mellan Sverige och Norge.

Vi kom tillbaks till myrarna och hoppade från tuva till tuva. Vattnet skvalpade under stövlarna och trängde igenom snörhålen. Det blev varmt och plötsligt hade vi svärmar av mygg och flugor runt oss. Dom kröp ini öron, näsa och ögon. Vi knöt halsdukar runt ansiktet för att skydda oss. Skogen låg långt bakom oss. Terrängen blev brant och kal. Vi teg, Tulla gick först.

Plötsligt lade jag mig på marken och ville ge upp. Jag tog av ryggsäcken "jag orkar inte längre, vi kommer aldrig över de här bergen". Tulla som var två år äldre än jag och hade mer tålamod skällde på mig, skakade mig och tog min ryggsäck. Tulla fick mig på fötter och vi gick vidare.

Då upptäckte jag några gråa och väderbitna hus på avstånd.

Gråa hus...

Bild ur Lasse Olssons arkiv

Äntligen, äntligen kom vi till bebodda trakter! Vi vände om och gick tillbaka men husen var borta. Jag kan fortfarande komma ihåg hur husen såg ut och var de låg. Var det bara inbillning?

Tillbaka mot bergen.

Jag rullade ihop mig och ville sova medan Tulla letade efter en ny stig. Fanns det aldrig några djur här, skulle vi någonsin träffa på en människa igen? Det var en evighet sen Gjermund visade oss vägen, - "bara fem km till gränsen, lycka till!"

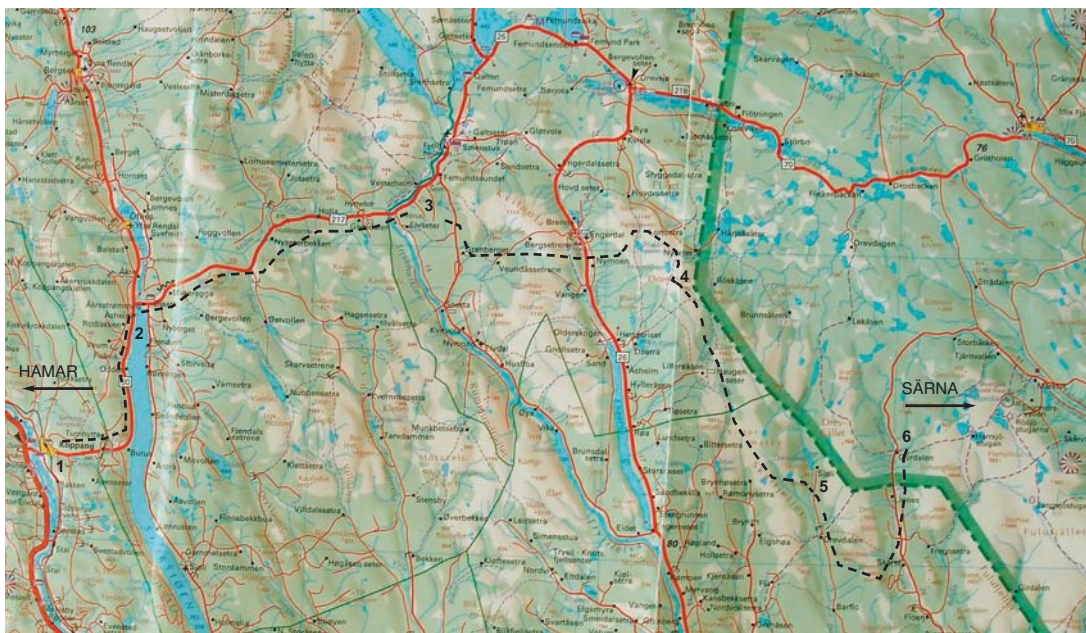
Vi tyckte vi såg en skog, och finns det träd och borde det väl finnas vatten i närheten? Kanske en å, och om vi följer den måste vi komma till ett ställe där det finns folk.

Jag föll på knä och bad till Gud att vara barmhärtig mot oss. "Låt oss träffa på folk, låt oss komma bort från fjällen, och att jag aldrig mer skulle behöva sätta min fot på ett fjäll!"

Jag somnade till och vaknade när det började bli mörkt. Var fanns Tulla?

Jag sprang runt och ropade efter henne. Hallå svarade någon nerifrån slutningen. Där kom Tulla - hon hade hittat en stig. Det började regna och vi måste röra på oss för att inte frysa. Vi gick i den riktningen som vi trodde var österut.

Äntligen såg vi en mörk strimma vid horisonten. Det kunde bara betyda skog, och där skulle vi hitta vatten. Vi skulle komma till Sverige! Då skulle vi få något att äta och något varmt att dricka. Vi skulle få torka våra kläder och sköta om våra fötter som var fulla av blåsor. Och sen skulle vi få sova.

Rut & Tullas långa och besvärliga flyktväg från Hamar till Särna

1 Koppang. 2 Åsheim. 3 Myrstad. 4 Herjehåga. 5 Sjöli. 6 Gårdalen.

Naturligtvis går det inte att läsa sig till exakt hur de gick. (Det visste de nog inte själva). Men här har jag ritat in så exakt jag kunnat utifrån Ruts berättelse.

Det hade blivit ganska mörkt när vi kom fram till skogen.

Älven låg nedanför och brusade oväntligt, men vi fortsatte snubblande utför stigen. Vi höll oss i grenarna för att inte halka ner. Vi upptäckte plötsligt att det blev lättare att gå på stigen, den hade blivit lite bredare. Rätt var det var stod vi framför en ladugård. Det var mörkt och det regnade. Vi var genomblöta och trötta, Vi öppnade dörren och gick in.

Vi kröp blöta ner i våra sovsäckar utan att klä av oss. Vi hade gått i femton timmar! (bara 5 km till gränsen, hade Gjermund sagt).

Solen lyste genom springorna i lagården. Det var Tullas födelsedag. Hon fylde 24 år.

Vi väcktes av yxhugg. Nyfiket och försiktigt öppnade vi lagårdsdörren. Ån hade svämmat över och bildat en liten sjö.

Vi väcktes av yxhugg...

Foto: Lasse Olssons arkiv

Flyktväg
Kartbilden är en avfotografering av Cappens kart 2
Sør-Norge nord

Då hördes ljud, det var någon i närheten. Nu fick vi bråttom!

Med stor möda stack vi fötterna i de blöta stövlarna igen. Vi rullade ihop sovsäckarna och tog på ryggsäckarna. En bit från ladugården såg vi några hugga ved och slå gräs med lie.

Det kunde vara en far med sina söner. Vi gick fram till dem och frågade om vi var i Sverige. "Nej, ni är i Norge" sa den yngste - "och vi är nazisterna", skojade han. De hade hört oss på kvällen när vi öppnade dörren till ladan.

Dom trodde att det var vedtjuvar.

Det var Helmer Björnbekk och hans söner Olav och Sverre. De tog oss till en liten ö där de hade en hink med färska öringar. "Nu kan ni sova ut", sa Helmer och sen äter vi lunch. När ni är klara kan ni ropa på oss. Vi vågade inte tala om att vi inte ätit något sedan igår morse, och helst av allt velat äta på en gång.

Vi tog av oss stövlarna, satte pinar i jorden där vi kunde hänga dom och lade strumporna till tork i gräset. Vi satte oss i strandkanten och badade fötterna i det kalla vattnet.

Vi var fortfarande i Norge men männen såg inte ut som några nazister.

Vi sov några timmar, letade efter en eldplats och tillagade öringar. Det var en god måltid - kokta öringar med smör och flatbröd.

Männen skar stora skivor bark från björkarna som vi kunde ha till tallrikar. Det är renare än en tallrik sa en av männen. Efter maten kokade Helmer "kaffe" med en gnutta salt - surrogatet smakade bättre så, sa han. Hela eftermiddagen stannade vi på den lilla ön.

Var vi egentligen var och vart vi skulle visste vi inte.

Männen sa inte så mycket. För oss återstod bara att vänta, men i alla fall var vi i närheten av gränsen, det hörde vi på dialekten. På kvällen efter arbetets slut fick vi åka med till bondgården.

Huset låg en bit ovanför ån och var som de flesta gårdar - liten och slitsam för de som bodde och levde där.

Bondmoran på Sjöli, som gården hette bjöd oss in i köket, serverade stora tallrikar svensk surmjölk.

Nu satt vi vid det vitskurade köksbordet efter fyra dagars flykt och åt långmjölk och flatbröd med ost. Vi fick sova över i drängkammaren. Tillsammans med Sverre klev vi upp till drängkammaren på en liten steg. Där fanns två sängar, Sverre skulle sova i en säng och Tulla och jag i den andra. När vi blåst ut ljuset låg vi i skymningen och pratade. Sverre var 18 år och skulle gissa vår ålder. Han gissade att Tulla var 26 eller 28 och jag skulle vara 18. Fyra år för lite, eller fyra år för mycket var lika pinsamt.

På morgonen tog Helmer oss till svenska tullen i Gårdalen.

Helmer fick vår kompass som avskedspresent. "Det finaste jag haft". Hos tullen kunde vi torka våra kläder tills tullpolisen kom och registrerade oss som illegala invandrare.

De tog oss till ålderdomshemmet i Särna eftersom häktet var fullt av män, och kvinnor kunde man inte sätta i samma finka som männen.

Där kunde vi stanna och fick en försmak av ett bättre liv med god mat, svenska tidningar, nyheter och ett eget rum. Här fick vi stanna tills vi blivit förhörda om vår flykt.

Polisen gav oss ett provisoriskt visum med stämpeln "inga avgifter pga fattigdom" - en fattig var vi. De 30 kronorna, som vi hade i fodret, blev beslagtagna eftersom vi pliktskyldigast talade om att vi hade dom. Men därför blev vi väl bemötta när vi kom in i det svenska samhället.

Femton år senare kom ett vykort från Oslo till "Frau Bürgermeister i Berlin", från Sverre Björnbekk:

"Om du är den kvinna som tillsammans med en annan flicka från Hamar, hade gått vilse i Engerdal-Trysil-trakten då du flydde från Norge till Sverige.

Om ni - i dåligt skick utan mat och utrustning - mötte 2 drängar på den norska sidan som hjälpte er (när ni trodde att ni redan var på den svenska sidan) - då är jag tacksam för en bekräftelse eftersom jag tror att det var så".

Sverre fick sin bekräftelse och vi höll kontakt länge.

Nu stod jag åter här på Sjöli många år senare, oanmäld, efter en dagsresa i det förlutna och försökte själv bekräftelse.

Olav Björnbekk hade, som äldste son övertagit gården. Sverre var död. Men jag kunde under alla år erinra mig Olavs starka personlighet. Jag hade gärna velat att han skulle ha berättat om hur det hade gått för honom.

Under kriget var Olav guide för både flyktingar och kurirer som han vägledde fram och åter över gränsen. Olav fungerade även själv som kurir emellanåt.

RENOVERING NYBYGGGNATION OMBYGGGNATION TILLBYGGGNATION MATTLÄGGARE

Vi hjälper dig!

NYHET!
Nu utför vi även
sprutisolering!

Fredrik & Morgan
Bygg AB

SÄRNA - IDRE

**Kontakta oss
för en offert!**

073-984 84 01 • 073-500 70 89 • fmbyggab.se

På tröskeln till vinter...

Livet och klimatet i Kringelfjorden har börjat förändras. Mörkret kommer tidigare och temperaturen faller nu även under dagtid. Nollgradigt och därunder nattetid, har det varit då och då sedan i augusti. Nu när detta skrivs i månadsskiftet september-oktober kan även morgondimmorna ha lite svårt att lätta.

Men just denna morgon är det klart, solen värmer faktiskt lite och vinden viskar bara lite tyst i mitt öra: - vilken dag ni får!

Vinden har rätt för ännu står björkarna som brinnande bloss efter strandkanter och fjällsluttningar, om än med lite glesare lågor.

Jag står ute på altanen och väntar på Eva som håller på att fylla termosen med förmiddagskaffet. Det är dags för vår dagliga morgonpromenad. Klockan är kvart i elva.

Lite sent kan tyckas, men morgonpromenaderna kommer igång lite sent numera, det sedan teve flyttade Sofias morgongympa från klockan nio till tio.

Nåja det finns väl andra och viktigare saker att bekymra sig över denna höst, och det går att skjuta fram förmiddagskaffet och lunchen.

Eva dyker upp med termosen, hemgjord äppelkaka och en bit falukorv nedpackad i ryggsack.

Som så många mornar förr har vi tänkt ta leden bort till Rödingtjärn.

Vi går ner mot Stugbydalen och tar "Strandvägen" efter vattnet norrut.

Strandvägen med ny beläggning
Foto: H. Forsslund

Inte en krusning på vattnet,

- inga sångsvanar, bara några små svartvita änder av obestämd sort som glömt att det är dags att flytta lite söderut. Änderna ligger alldeles stilla i strandkanten som fastfrusna. Men isen har inte lagt sig runt holmarna eller i viken än, men den är nog bara någon vecka borta nu.

Molnen, träden och öarna speglar sig läckert i sjön?

Skulle det vara ett fotografi så skulle man nästan inte veta vad som är upp eller ned!

En tavla att vända som man vill...

Foto: H Forsslund

En av Kerstin Backs (eller grannflickornas) "krumelurgömmor" efter stigen.

Strandvägen en dyr adress

- det vill säga om man bor i Stockholm. Men tanken slår mig att häruppe är betydligt finare att bo vid Strandvägen än i Stockholm, och dessutom billigare!

Strandvägen är den del av skidspåret/vandringsleden som går från Brasuddsparken, genom stugbydalen och vidare efter stranden nedanför stugbyn.

Nya och spännande innevärdare i Kringelfjorden

Titta här säger jag, vika konstiga små krumelurer det bor här! På en övervuxen stubbe sitter en hel liten stenfamilj ordnade nästan som en konstinstitution.

Det är Kerstin Backs konstverk, säger Eva. Jag tror Kerstin även lärt flickorna till vår nya granne att måla stenar så de kan också vara konstnärerna. Du hittar stenisarna lite halvgömda här och där efter leden, från Brasuddsparken fram till bron över Byggningsån. Där vid den lilla rastplatsen vid brofästet gömmer sig ett par vackert målade nyckelpigor.

Jag har själv hittat en fem sex olika "boplatser" för dessa sagodjur. Jag tror Kerstin sätter ut dem för barnen skall få en liten äventyrsstig, säger Eva. Det finns nog fler efter vägen som jag missat.

Jag kände att jag blev lite varm om hjärtat. Tack Kerstin, kul idé!

Fler ovanliga varelser efter stigen

Ja, idag var de kanske inte så ovanliga. Snarare vanliga, för det låg väldigt många döda gråsidningar och fjällamlar på och efter stigen.

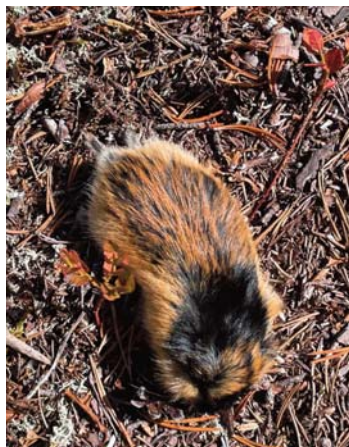

Gråsidning efter stigen Foto: H. Forsslund

I bland en och en, och ibland i små högar om fem-sex stycken. De flesta var gråsidningar.

Omvänd fjällvandring

Jag funderade på om det här är någon form av omvänd fjällvandring! Ner från fjällen i stället för upp på?

Fjälllämmel efter stigen Foto: L. Forsslund

Det sägs att det är ett gott gnagar-år i år.

De små krabaterna har väl tyckt att det blivit för trångt eller att maten inte räckt till, och valt att flytta.

Men varför är fjälllämmel och gråsidingar tillsammans?

Det kanske var så att lämlarna uppe på fjället valt att flytta ner från fjället. I skogskanten stötte de kanske på gråsidingarna som frågade;

– Vart är ni på väg? Vi vet inte, sa lämlarna. – Låter trevlig sa något tusental gråsidingar och hängde på.

Kanske glömde dessa gnagare en av fjällvandrarnas viktigaste regler: Att ta med sig ordentligt med mat och dryck på turen, och sedan somnat in på sin väg mot sällare jaktmarker.

Ett värre lämmelår var det 2011. Vid badplatsen i Särna flöt det upp mängder av lämlar och gråsidingar i strandkanterna vilket gjorde att badplatsen och vattenkvaliteten blev dålig och badet stängdes. (Mängden döda gnagare nu i höst var betydligt färre än sommaren 2011).

Vi lämnar sjön och följer leden upp efter Byggningsgån

En å som låter extra munter denna dag efter några dagars regnande.

Vi stannar till på bron och lyssnar på musiken från ån.

Brusa högre lilla å! ropar jag ner i den skummande strömmen och tänker att jag måste plocka fram Björn J:son Linds fantastiska låt på spotify när vi är tillbaka i stugan. Här räcker åns musik!

Vi brukar även stå en stund på bron för iaktta myrornas trafik över bron.

Trafiken är sommartid livlig och de har mycket hyss för sig som man inte förstår: Stannar och antennenpratar lite hjärtligt, byter "varor" med varandra och ibland pucklar de på varandra rejält. En och annan sjukvårdare kommer bärande på någon som råkat illa ut, kanske efter något "pucklande" eller en trafikolycka?

Ja, myrans liv verkar inte så olik vårt!

Denna dag är vi dock ensamma på bron.

Myrorna har sedan länge gått till ro. Det känns lite småkyligt denna förvinterdag där termometern bara visar + 3 grader.

Men det är inget som bekymrar myran långt ner i sin stack! Myran tål kylan betydligt bättre, - ända ner mot minus hundra grader! Har visst något med sockerarter att göra.

Är baren- eller barren bättre på andra sidan...?

Även myrorna verkar tycka att gräset (mossan) ser grönare ut på andra sidan. När bron över Byggningsgån renoverades för ett par år sedan och fick en extra bräda nedtill på broräcket, började myrorna ta sig över via brädan till andra sidan ån.

Om bladlössens nektar var starkare och "fylligare" på den sidan, eller om barren var grönare. Det vet vi inte? Bara att det blev rena motorvägen över bron!

En livräddande trafikomläggning

I våras lade vi märke till att myrorna ändrat sin väg över bron.

Ifrån att först livsfarligt korsat stigen från stacken räknat innan de gick över bron, hade myrorna nu plötsligt ändrat så att trafiken gick över bron utan att behöva korsa stigen.

En bra idé som tog några år att komma på. Kanske ledsnade drottningen på att många av hennes kavaljerer inte kom hem till kvällen?

Jag tittar upp och var ensam.

Eva har nog tyckt att börjar bli dags för fika och traskat vidare

Det är lätt att dröja sig i tankar och minnen. Visserligen är det här hemma för oss, men det är en föränderlig miljö som så ofta bjuder på något nytt.

Bron vid byggningsgån Foto: H. Forsslund

Vädret, årstiderna, ljuset, djur- och fågellivet bjuder ofta på nya överraskningar och skådespel på våra skogspromenader.

Forts. sid. 12

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare.

– Största utbudet av fjällstugor, villor, bostadsrätter och tomter.

Vill du veta vad din bostad är värd idag?

- Prata med oss för en kostnadsfri värdering. Vi finns alltid nära till hands.

Fastighetsbyrån Idre 0253-201 80 • idre@fastighetsbyran.se

fastighetsbyran.se/idre

Följ oss gärna!
Fastighetsbyranmoraidre

Fastighetsbyrån

Vi ses till vååååren!

Vi traskar vidare och vi tyckte nästan att det ropades något därbortifrån myrstacken, men det måste väl vara inbillning - eller?

alldeles stilla med huvudena vända mot oss, och som på ett givet tecken plötsligt bara gett sig iväg. likt en smal slingrande grå orm uppför skogsslänten. En speciell upplevelse.

Rödingtjärn gör verkligen skäl för namnet denna dag.

Tyvärr handlar det inte om röding utan snarare om alla rödgula nyanser som naturen hittat på sin palett denna dag. Vattennivån denna höst är nog bland det lägsta vi sett.

Vackert men lite oroande.

Man hoppas att det är naturliga orsaker så det inte är skogsbolagen som råkat ändra riktningen på någon bäck eller källa?

Nej, så är det nog inte. För några år sedan var tjärnen så full med vatten att vattnet gick över skidspåret och skapade ett nytt utflöde.

Snöskärmen på den smala åsen är uppe

Åsen är vindutsatt så det gäller att hålla kvar snön så skidspåret håller längre.

En fin del av skidspåret det här!

Spåret balanserar på en smal ås där man har Rödintjärnen på vänstra sidan. Ibland händer att någon ren-gjord övernattar på isen.

Det har hänt någon morgon då vi fått skidorna på fötterna tidigt att vi skrämt upp renarna som först stått

Renarna liksom rann uppför slänten, bara några få i bredd.

Det var svårt att urskilja djuren, det var bara som en grå massa som flöt i svängar uppför.

En förunderlig bild som jag fortfarande kan se på näthinnan om jag blundar.

Jag har funderat på varför renarna sover mitt ute på isen och kommit fram till att det troligaste är att de mitt på isen har de god koll ifall gråben kommer. Hur renarna löser vakthållningen har jag inte kunnat lista ut.

Nu står det nog inte på, för än jag kan stå på!

Jag blundar och ser Görans och Jan-Ivars perfekta spårdragning framför mig. Skid- & Friluftsföreningen gör ett jättejobb för oss Kringelfjordare, och dessutom helt ideellt! Ett jättetack!

sarnacamping.se

VI UTÖKAR VERKSAMHETEN
 Stugförmedling • Avresesyn
 Avrestad • Storstad
 För stugförmedling, syn, städ mm
 Kontakta: peter@sarnacamping.se

"VI SKAPAR MINNEN"
 Boka våra upplevelsepaket i Särna
 Fiskekurser • Skoterturer • Hundspann
 Mat & Kultur • Våra vattenfall mm
 Se hemsida: sarnacamping.se

Följ oss på Facebook

Jag upptäcker att jag är plötsligt är ensam igen.

Min vandringskamrat sitter väl redan borta i sloboden och ordnar med fikat. Men det gör ingenting, jag är sällan ensam, jag har ju mig själv och mina tankar, det räcker ganska långt!

Jag hinner faktiskt avverka ett minne till innan jag är framme vid vindskyddet och förmiddagskaffet. Tjárnens blanka spegel glittrar bara någon meter nedanför mig på min vänstra sida. På min högra är det längre ner till blänket i tjärnen nedanför. Nivåskillnaden är nog minst tio meter mellan tjärnarna. Och det är bara den här smala åsen som jag går på som skiljer tjärnarna åt.

Bild: Eniro

Nya upptäckter på gamla stigar

Våra fötter har säkert trampat den här smala åsen hundratals gånger genom åren. Ändå har vi aldrig gått ner till tjärnen mellan Rödingtjärn och älven för än i somras.

Skogen i slänten ner mot tjärnen har tidigare dolt det mesta, och dessutom har vi bara sett tjärnen som en översvämmad myr.

Efter skogsbolagets gallring så förvandlades småglimtar av en översvämmad myr till en vacker och spännande tjärn som dessutom dölde en liten pyttetjärn på en halvö.

Nygammel upptäckt

Det luktar kaffe...

Plötsligt har jag klivit ur mina tankar och står vid vindskyddet där min medvandrerska hållt upp kaffe i kåsorna och dukat upp.

- Mmmm, hemgjort äppelkaka säger jag. Och lavskrikan har fått sin falukorv, säger medvandrerskan. Denna dag är det lugnt och vacker vid vindskyddet. Inte alls lika trist som det var vid ett tidigare besök!

En allemansrätt som minskar vår!!

Gränslösa Fjälläventyr

Sverige - Norge

Text & Foto: H. Forsslund

I samband med att vi i sommarnumret hälsade våra norska grannar tillbaka över gränsen och vi svenska "äventyrare" åter får möjligheten att besöka landet där "små äventyr" ibland kan vara lite större, så lovade jag att återkomma med lite tips.

Här kommer ett par vinteräventyr som kanske lockar.

En riktigt Go tur i Valdalen

Tex & foto: H. Forsslund

På väg mot Gammelvallen

Den här turen är otroligt omväxlande och bjuder på det mesta: Vacker gles fjällbjörkskog, månghundraåriga knotiga tallar, kalfjäll och hänförande naturvyer.

Jag har beskrivit den här turen för några år sedan men den förtjänar att påminnas om och dessutom passar den perfekt in i temat "Gränslösa Fjälläventyr". Och lite nya bilder har tillkommit från senare turer.

Vi börjar vårt lilla skidäventyr vid Norgevägen. Alltså vid parkeringen där leden mot Valdalsbygget börjar.

Den här turen är lite drygt en mil lång. Dvs. lagom dagstur där det hinns med både fika och lunchrast.

Låt er inte avskräckas om det är mycket bilar på parkeringen. Spårområdet är stort och folk verkar bara försvinna! Kan låta mystiskt, men det är aldrig trångt i spåret, utan man är ofta ganska ensam.

Man möter lite folk ibland, och just vid Valdalsbygget är det en del som rastar, men inte ens där brukar man behöva trängas.

Vid parkeringen finns även en bra spårkarta uppsatt. Spårkartor finns även att köpa på Grövelsjöns Fjällstation (som även har sport shop och skiduthyrning), Storsättra Fjällhotell och Fjällbua i Storsättra.

Du hittar även en avfotograferad spårkarta på omstående sida med vår skidtur markerad med blått.

Etapp 1. Parkeringen - Valdalsbyggets fäbod 2,0 km.

Den här biten börjar med en liten kort uppförsbacke och sedan följer leden en liten bäckdal där naturen är mest bestående av lite öppnare landskap och mycket gles vacker fjällbjörkskog. Vänder man sig om får man en härlig fjällvy över bl.a. Bergsetskallen.

Vad synd att vi får fjällen i ryggen... tänker du kanske.

Var lugn, ni har många härliga fjällvyer framför er. Efter detta lite platta öppna landskap väntar en vacker gles blandskog med fjällbjörk och knotiga månghundraåriga vackert lavbeklädda tallar. Något som talar om för oss att här är luften frisk och ren. Nu väntar ett par korta men branta backar samt en längre utförslopa.

Nu står det inte på för än vi anar den gamla fäboden Valdalsbygget.

Valdalsbygget

Fäboden ligger mycket vackert och öppet på en äng som en bäckfåra slingrar sig genom och försvinner bara helt kort under en liten mejeribua.

Vallen består av fjös, mejeribua och kokhus och numera även en timrad raststuga. Tidigare användes själva huvudbyggnaden som raststuga. Men nu när vallen brukas sommartid så är fäbodstugan låst. Men den nya raststugan är större och har två rum, bägge med kaminer.

Ved finns i vedboden utanför. Man brukar få säga och hugga själv. (Vilket innebär att när man är klar med veden så är man så varm att man inte behöver elda). Men å andra sidan så kanske det finns fler i sällskapet som tycker att det skulle vara skönt med en brasa.

Forts. Sid 14.

VALDALSBYGGET: Bilden tagen en juldag

Flera månljusa vinterkvällar har jag guidat grupper ut hit till den gamla fåbodvallen, Valdalsbygget. (Faktiskt även mörka kvällar, men då med pannlampor). Jag tror att ni kan föreställa er känslan när man ser det guldgula skenet från fönstren blänka mellan träden i den blå nästan silvriga natten, Magiskt!

Men har vi tur med väder och temperatur ligger vallen där, djupt nerbäddat i det renast tänkbara vita täcke, kanske badande i sol.

Vill vi kan vi stanna och ta en medhavd fika eller lunch. Missa inte att slänga till våra gamla vänner familjen Lavskrika en gobit. De sällskapliga Lavskrikorna sitter ofta i träden strax utanför raststugans vedbod. De har en stående beställning inne-

liggande gällande korv och mörkt bröd. Bara så ni vet.

DYLLEN (Köldyllen)

Vill man inte åka hela vår planerade led så kan man kämpa sig upp de 1,7 km upptill toppen på Dyllen eller "Köldyllen" som det lilla fjället egentligen heter, men ingen säger.

Utsikten är däremot enastående. Och att man får 1,4 km ren utförsäkning tillbaka är inte heller så tokigt. Dvs. om man är någorlunda bra skidåkare. Annars blir det många rovor och lite stumma ben efter allt plogande utför.

Kurvans TYG & KLÄDER Välkommen till oss
IDRE 0253-205 04 Kläder och tyger i mängder!

BUTIKEN SOM HAR DET MESTA.
Här hittar du: Dam, Herr & Barnkläder.
Tyger: metervaror och färdigsydda gardiner.
Garner, stickor, sybehör

Vi syr även på beställning.

Syrran & Jag
Kurvans

Välkommen till vår butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar • skor mm.

0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

Mot Valdalsbygget

TOPPRÖSET - DYLLEN. Inget högfjäll precis, men en liten kal hjässa och en enastående utsikt bjuds det på.

ETAPP 2. Valdalsbygget – Gammeldalen 1 km.

Det är lika bra att ha passat i handen när man satt på sig skidorna, för efter bara ca 100 m så gör vi vårt utträde ur EU. Ingen säkerhetskontroll eller tull så långt ögat når.

Det är lite konstigt med den här gränsen? För det är precis som om naturen ändrar utseende direkt på andra sidan gränsstängslet. (Vet naturen att den plötsligt är i Norge?)

Rast vid Gammeldalen

Vi befinner oss nu i en mycket ljus och gles hed med enbuskar och fjällbjörkar.

Och platt och lättåkt är den korta kilometern till den lilla norska fåbodvallen Gammeldalen.

När ni ser Gammeldalens fåbod så öppnar sig landskapet och fjällen visar vackert upp sig i fonden. Även här kan man rasta i vackert väder, men då får man nöja sig att sätta sig i lä mot stugväggen, för fåbodvallen har stängt sin dörr för oss svenskar (och troligen även för "norrsker").

Det var kanske inte hela sanningen. För på vårvintern serverar man "kaffe og waffler" här vissa dagar. Det brukar komma upp ett anslag om detta vid parkeringen där vi startade vår tur.

Etapp 3. Gammeldalen – Valdalskryset 1 km.

Efter en fikapaus och lite sol-lapande så åker skidorna på igen. Även den här sträckan är platt och lättåkt.

Vi fortsätter spåret över ängen genom grindhålet i gärdesgården. De låga träden skymmer inte fjällen som lockar i bakgrunden. Snart står ni vid valdalskryset. Nu blir fjällen framför oss (och delvis under oss) en stor del av vår skidtur. Är det klart väder så är det bedövande vackert.

Etapp 4. Valdalskryset – Norgevägen 1,9 km.

Här tar ni leden som går snett höger. Tror det står Grövelsjön/Olån.

Till vänster står det Valdalen Gård om jag minns rätt.

Ta inte av mot Valdalen...

Ett tips kan vara att inte göra som jag och min familj gjorde. Välja denna tur en jul-helg. Den gången stannade vi och lunchade som vanligt vid Valdalsbygget. Kyligt, men vi var välklädda.

Vi tog sedan spåret mot Gammeldalen. Klockan var halv tre när vi kom till Valdalskryset och det började redan skymma.

Till vår stora förvåning (läs förskräckelse) var det bara spåret mot Valdalen Gård och inte leden mot Norgevägen!

Vi provade på att skida ospåret mot Norgevägen, men vi sjönk direkt ner till knäna i pudersnön. Så det blev bara att bita ihop och åka vidare de 3,6 kilometrarna till Valdalen Gård där jag kände Martin Waldal. Martin kunde säkert köra oss till tillbaks till parkeringen där vi hade bilen. Väl framme vid gården var vi ordentligt trötta, men nu var hjälpen nära.

Vi knackade på;

— *Nei, Martin er dessverre ute med spormaskinen og forventes å være borte et par timer, dessverre er det ingen andre her som kan kjøre er, sa den unga damen Waldal vänligt när vi knackade på.*

Det var bara att ta skidorna och stavarna i vacker hand.

- som det heter, och traska den dryga halvmil långa vägen till baka till fosterlandet och bilen.

Natten var klar och rätt ljus tack vare månskenet, fjällen och det öppna landskapet hjälpte väl till. Promenaden tog väl en- och en halv timma eftersom vi hade skidutrustning och ryggsäckar att bära på.

Den natten sov vi gott!

Morgonen därpå blev vi väckta tidigt av våra värkande ben!

Bild: Valdalen Gård

Forts. Sid 16.

Svårt att hinna med på semestern

- och hellre vill njuta av fjäll och friluftsliv än med jobbarbyxorna på?

Lugn, vi fixar det!

IDREMÅLARNNA

Jens Martinsson Måleri AB Idre. Tel 0253-204 18. Mobil 073-057 69 22

Idremålarna är din kompletta måleripartner i Idre med omnejd.

Vi utför in- och utvändig målning samt tapetsering vid nybyggnation och renovering.

I företaget finns lång tradition och gedigen kunskap

– vi håller alltid hög kvalitet på våra arbeten.

Välkommen att kontakta oss!

IDREMÅLARNNA

Telefon: 0253-204 18 • Mobil: 0730-57 69 22
www.idremalarna.se • E-post: jens@idremalarna.se

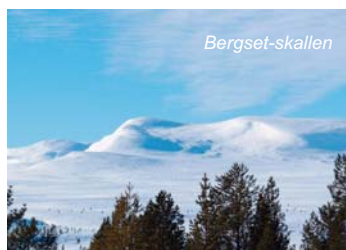

Etapp 5. Norgevägen – Bergset 1,2 km

När ni passerar Norgevägen så var inte lata, ta av skidorna. De här fyra metrarna kan straffa sig med många kilometer med dåligt glid pga. grus, salt, med förstörd vallning som följd. Nu börjar det bli påtagligt mycket glesare med träd, fjällen ser högre ut och verkar ha klivit några steg närmare oss. På andra sidan vägen har vi först rätt plan och öppen terräng som slutar i lite skog och en liten men rätt brant uppstigning. Sedan planar det ut igen och vi ser Bergsetkryssat.

Bergset ligger precis på gränsen till kalvfället med stora öppna ytor och gles mellan de låga träden. Träd som står i mindre grupper i ett försök att

skydda varandra från den lite väl friska fjällvinden som ibland drar fram över vidderna. Framför er reser sig nu Bergsetskallen 990 m som närmaste fjälltopp.

Till vänster reser sig flera högre toppar som St. Lijället 1210, Rundhögd 1120, och längst bort Sushögda 1252 möh. Vi stannar till och njuter av

utsikten innan vi drar vidare mot Lövknuhl.

Etapp 6. Bergset – Lövknuhl 1,8 km

När vi lämnar Bergset så dyker snart Långfjället upp och vi ser pister och liftar vid Huskläppen. Vi får relativt snart en rätt lång och brant men spikrak utförlöpa som jag tror är strax före Sverigegränsen.

Efter gränsen bär det lite uppför igen bara för att sluta i en relativt kort men väldigt brant utförlöpa. Om skidspåren blivit uppkörda i dagsmessa dagen innan och natten varit kall och om spåren inte hunnit tina så var försiktiga i utförlöparna. Spåren kan vara hårda som järnvägsräls.

Det vill säga att det är nästan omöjligt att ta sig ur spåren i farten.

Det fick en familjemedlem erfara just i den här backens nedersta del, när hon vände sig om för att titta efter bivack som ofta finns utgrävd på höger sida, nedanför backen. (Alltid bra att veta var bra rastplatser finns).

Detta resulterade i en rova och muskelbristning i en arm som kändes flera månader. Så åk bara rakt fram,

försök inte titta åt sidorna eller vända er om i farten.

Bivacken fanns i alla fall där i kullen. Visserligen var den lite översnöad, men vindskyddad och solbelyst.

Vi fikade och pysslade om vår skadade gruppmedlem, som efter fika och en chokladkaka tyckte sig vara vid gott mod. Med en-och-en halv brukbar arm tog hon sig vidare mot Lövknuhl-korset (nästan) utan knot-

Etapp 7. Lövknuhl – Parkeringen 1,9 km

Är vädret fint så passa på att njut av utsikten här vid Lövknuhl. Här bjuds på enastående vyer med toppar åt väst, nord och ost. Nu kommer en lätt men rätt lång uppförlöpa.

Men lugn! Belöningen kommer som en kilometerlång, slingrade utförlöpa i gles, vacker fjällbjörkskog.

Utförlöpan slutar nere i en vacker bäckdal där bäcken på ett par ställen går porlande i dagen, hur kallt det än är. Nu strax ser vi Norgevägen och parkeringen.

Forts sid. 18

Walls Särna

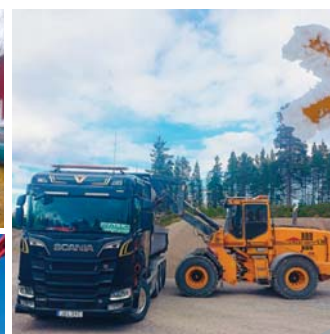
Aktiv entreprenör – året om

walls-akeri@hotmail.com

Gräv & chaktarbeten
Betong • Grus

HYR SKOTER och kör själv
- eller HÄNG MED PÅ SKOTERSAFARI
UTHYRNING: skotrar, pulkor, kärlar, kläder

Knappgården Särnaheden

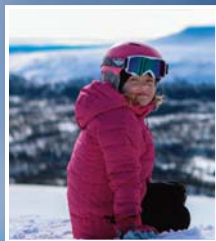
Vi hjälper dig med GRÄV & CHAKT som:

Grundplanering • Dränering • Dikesgrävning • Kabelgrävning • Betong

Hyr vår 5,5 tons minigrävare och gör jobbet själv...

Tel. 070-607 56 02 • Följ oss gärna

Vi kringelfjordare har alltid haft ett gott öga till Fjätervålen. Skidanläggningen som varit min familjs favorit ända sedan barnen var små.

Jag vill gärna puffa lite för Fjätervålen, anläggningen som inte har allt, - men det där lilla extra!

Hans F.

Häftig natur och skidåkning i världsklass i Fjätervålen:

Precis på gränsen till Härjedalen, ligger skidparlan Fjätervålen i storslagna omgivningar.

Här hittar du inte bara ett lugn på det vackra fjället, utan du är helt nära gammelfjällskogen. Här hittar du också fantastisk skidåkning allt från jättelånga spännande pister för hela familjen till utmanande FIS-klassade tävlingsbackar, - helt utan trängsel i både backar och spår.

Att Fjätervålen har många alpina klubbar som tränar där regelbundet är ett kvitto på skidåkningens kvalitet, och här har även arrangerats SM lite längre tillbaka i tiden.

Toppen i Dalafjällen

Fjätervålen, som med sina 1002 meter över havet har Dalarnas högst belägna backe, ligger mitt i gnistrande vacker fjällnatur.

Här hittar du 18 nedfarter i olika svårighetsgrader, som alla håller hög internationell standard, - förutom världshus, skidshop/skidservice, närbutik mm.

Utför & Utanfö

Jämfört med de mer välkända skidorterna har man sällan några liftköer vilket är perfekt om man vill åka mycket skidor, och även offpistiskidåkning är härlig och lättillgänglig. Just offpiståkning har varit en av familjens favoriter genom åren.

Barnvänligt – Familjevänligt

För de små finns ett barnområde med knapplift, små figurer att svänga runt och en grillplats mm.

HÅLLIGÅNG – HÅLL I HOP

Familjemedlemmarna och kompisarna kan välja olika backar enligt önskemål. Långa, branta, mittemellan och offpist och ändå mötas upp vid liftcentralen.

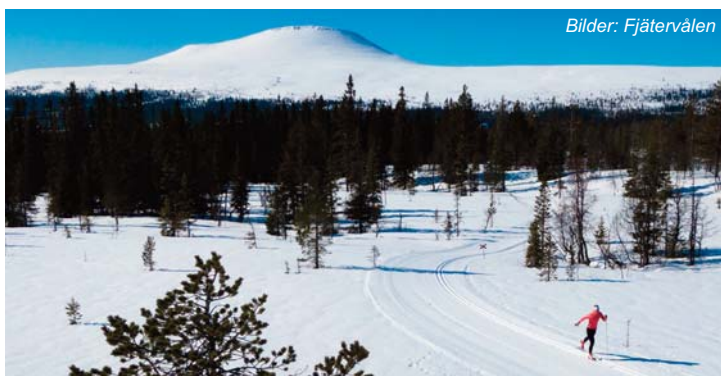
Perfekt om man vill hålla koll på familj- och kompisar.

Även på längden i orörd natur

Fjätervålen är perfekt om man vill åka mycket skidor - utförs eller slättförs.

Bilder: Fjätervålen

**Köp
Idrepasset!
82 nedfarter
Fjätervålen
Idre Himmelfjäll
Idre Fjäll**

Avkoppling på hög nivå-1002 möh

Vi erbjuder 18 långa och välpreparerade pister samt 48 km fina längdspår, varav 4,6 km är elbelysta. Här finns även världshus, närlivsbutik, skidskola, skidshop, hundspann, toppturer, skoterturer mm.

#ingaköer

#högstabenidallarna

#fjällpåriktigt

Öppet 16 december - 16 april. Ski non stop till kl. 18 den 23 och 30 december, 6 januari samt alla fredagar v. 7-15.
Tel. 0253-211 43 | bokning@fjatervalen.se | fjatervalen.se

 Fjätervålen
- toppen i Idrefjällen

Forts. Skidor Valdalen

Vi lastar nöjda skidutrustningen i takboxen efter ännu en härlig dag i vår vackra fjällnatur.

Det är bara att styra färdan hem mot stugan i Kringelfjorden, eller?

Inte? Var det någon som ville tillbaks över gränsen och upp till gamla kåtaplatser på Norgevägens högsta punkt för att ta en bild av Söln, Rendalsölen?

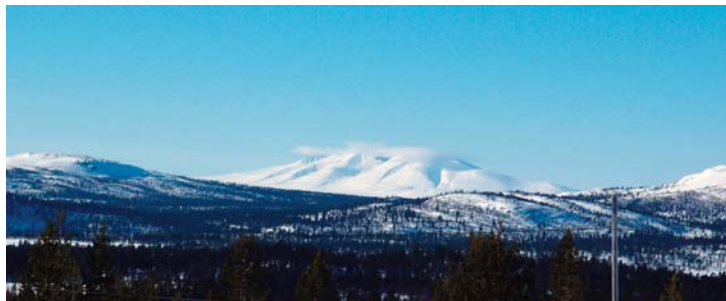
Klart vi ville det!

Och en härlig bild blev det i det klara vädret, se bilden.

Ni behöver naturligtvis inte skida hela sträckan. Det är lätt att välja lagom tur. Se kartan på sidan 14.

Go tur önskar

Hans

Utsikt från norgevägens högsta punkt.

Ovan Rendalsölen med lite moln på topparna. Nedan båthusberget Foto: H. Forsslund

SÄRNAFFÄRN

Välkommen till det
"LILLA VARUHUSET"
i Särna - mitt i byn

HÄR HITTAR DU bl.a

Järnvaror • Färg • Tapeter • Fiskeutrustning/kort
• Leksaker • Hundartiklar • Återförsäljare för
Cylinda produkter, tillbehör • Sängkläder från
Värnamo of Sweden, – och mycket mer...

ALCRO

- Sätter färg på
det mesta...

Vi är även ombud för:
SYSTEMBOLAGET

Minigrill & Café

- med korv och hamburgare,
- gott fikabröd och på fredagar
räkmackor i vår butik.

Välkommen in

HÅLTAGNING - PIERCING

Vi tar även hål i öron för örhängen etc.

Särnaffärn • Särnavägen 133 • 0253-104 30

Toppturer i Valdalsfjällen

Text & foto: H. Forsslund

När vi ändå är i Valdalsområdet så vill jag passa på att ge tips på ett par toppturer i området.

I rätt årstid och väder är dessa turer något som de flesta någorlunda lätt klarar av, med eller utan stighudar.

Även om att det är att rekommendera att ha "liften på fickan"

LIFTEN PÅ FICKAN

- gör att man tycker att upplevelsen känns lite mer äventyrlig och spännande.

Vänta gärna med att sätta på stighudarna tills det blir lite bakhalt och jobbigt.

Det är då upplevelsen blir som störst! - Att bara kunna gå på rakt upp för fjället!

Tror att du kan hyra *stighudar på: Idrefjällens sport och Grövelsjöns fjällstation.

Tips: Fråga om klistret är färskt så hudarna sitter kvar.

*Det heter "hudar" för att förr användes sälskinn. Idag är det syntetmaterial.

FÅR JAG TIPSA OM EN TOPPEN TUR?

Text & foto: H. Forsslund

Fjällvägsparkeringen — Storslåga /Sushögda.

"Små Äventyr"

Som jag brukar säga; "våra äventyr är sällan stora" och äventyren har med åren dessutom tyvärr blivit både färre och mindre.

Men små äventyr behöver inte betyda små upplevelser.

Tvärt om, lagom "häftiga" äventyr som dessutom hela familjen och/eller kompisar kan göra tillsammans, kan bli STORA upplevelser som kommer att kommas ihåg länge, länge, om inte för alltid!

Att det sedan binder ihop familjen/gänget på ett trevligt sätt, det är ju en jättebonus!

Vid vår senaste Norge-topptur fick jag med hela familjen eftersom det var påsk och alla hade tagit påskledigt.

Det tar ca en timme med bil från Kringelfjorden till parkeringen uppe på Norgevägens högsta höjd.

Är det vår och snösmältningen kommit igång så lägg gärna till ett stopp vid forsen innan Storslåtern. Väl värt besväret, och är vädret fint brukar vi även ta en kopp kaffe på stående fot.

Räkna inte med att vara ensam på fjällvägparkeringen om det är påsk och kanonväder!

Vi hade i alla fall tur med vädret...

Vi brukar starta de här turerna vid kätorna på Norgevägens högsta punkt ovanför Valdalen i Norge.

Vi envisas att säga "parkeringen vid kätorna", fast det numera bara finns en kåta och en gammal kåtagrund. Längre tillbaka stod två torvtäckta turistkåtor här uppe.

I ena kåtan kunde man för sisådär femton tjugo år sedan år sedan köpa husflid, (hantverk), godteri och brus av bl.a. Turid från Valdalen gård om somrarna.

Vi köpte bl.a. en fin kudde tillverkad efter en *speciell tradition*, som Turid sa. Den vackra kudden pryder fortfarande sin plats i Kringelfjorden.

Det är en strålande dag och nästan vindstilla nere vid parkeringen.

Vårt mål denna påskdag var från början att försöka ta oss upp på Storslåga som är Valdalsområdets näst högsta topp på 1344 möh.

Bara Elgähogna är högre med sina 1460 m, vilket kan bli lite tufft, iallafall för en pensionär som inte är lika vältränad som när topturer ibland var en del av jobbet, både sommar- och vinter. Skulle vi nu ta oss upp på Storslåga så skulle jag vara mer än nöjd, kanske till och med lite stolt.

Anmarschen upp mot dalen mellan Storslåga och Sushögda var lång, och de yngre i familjen drog snart ifrån.

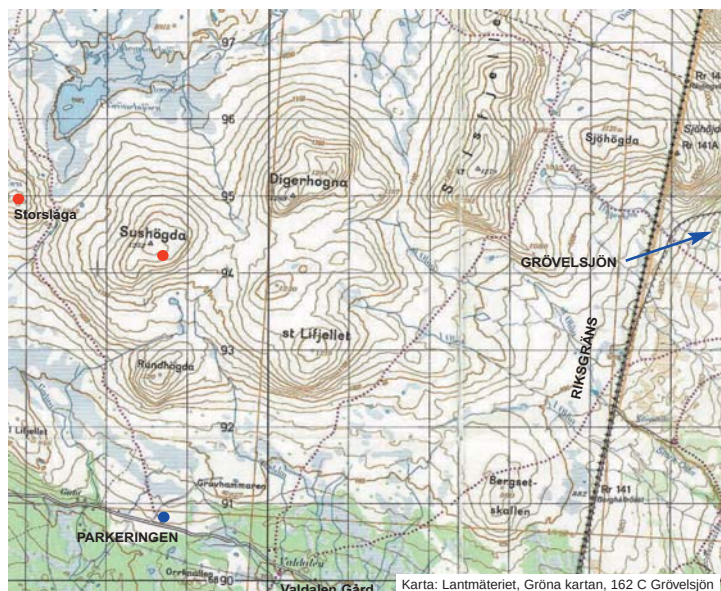
Den som skulle vara "gruppleddare" var snart sist. Eller som jag sa senare, - någon måste bevaka kön så ingen kom bort!

Det var en besynnerlig känsla att först ha varit vid en knöckfull parkering och sedan bara femhundra meter ut på fjällheden var det bara vi?

Det verkar som merparten av de bilburna fjällentusiasterna var mer bilburna än skidburna. För i snödrivorna bara en liten bit upp från parkeringen satt och halvlåg folk vända mot solen i sina uppskottade bivacker.

Anmarschen upp mot dalen mellan Storslåga och Sushögda var lång

Inga ledkryss

I Norge är det ovanligt med vinterledsmarkeringar annat än korta sträckor. Markeringar typ våra kryssmarkeringar har vi aldrig sett.

Det var nästan bara vi ute på fjället hasande uppför på den väl packade snön.

Någon spårad led fanns naturligtvis inte, vilket det inte skall vara heller när man är på "äventyr".

En sådan här dag när vinden verkar sova och himlen är molnfri, då kan det verka som att man inte behöver några leder.

Men karta, kompass och/eller GPS och ordentlig utrustning åker man inte utan, inte ens en så här fin dag. GPS förresten bör nog kompletteras med en riktig kompass och fjällkarta. Man har inga garantier på ständig uppkoppling

Vädret kan skifta snabbt och plötsligt står man i snällblåst och snörök och inte ser mer femtio meter.

Då kan det lilla äventyret bli lite för stort och man vill gärna snabbt få en kurs tillbaks till bilen och vidare hem till stugans värmande brasa.

Forts. Sid 20

Välkommen till Gulf Idre!

**Kiosk
Fastfood
Smörgåsar
Ved
Biltillbehör
Drivmedel**

**Däckverkstad
Hyrsläp
Gasol
Bilbatterier**

Europcar

ÖPPET
Mån-fre 07-21
Lör-sön 08-21

Gulf Idre
0253-201 12
info@gulfidre.se

När det började branta till sig, - då är det bara att plocka fram liften!

Väl uppe i dalen mellan Storslåga och Sushögda var det inte så vindstilla längre utan rätt blåsigt och kallt. Dessutom var vi hungriga... Var hittar vi lä? Ingen tillräckligt stor snödriva att gräva en bivack i fanns inom någorlunda räckhåll.

Vi bestämde att söka lä på baksidan av Sushögda.

När vi kom runt toppen så blev det något mer vindstilla men vinden liksom kom runt när det friskade i. Vi intog lunchen på Sushögdas nordsida. Ingen perfekt rastplats, men funkade.

Bästa Svängen Hökarängen...

Välkommen till fjällkyrkoverksamheten!

VINTERNS VECKOSHEMA

ONSDAG

Andakt mitt i backen
i Fjätersvålen.

TORSdag

Kvällsgudstjänster på
Idre Fjäll och i Storsättern.

DESSUTOM:

Extra gudstjänster under
jul, Nyår & Påsk

**Håll ut, håll avstånd
håll kontakt!**

Reservation för felskrivningar
och ändringar.

Svenska kyrkan
IDRE * SÄRNA

Veckor, dagar och tider, mer info. och kontaktuppgifter
finns på hemsidan, i Fjällposten och affischer.

www.idresarnaaforsamling.se

Efter lunch bestämdes det att vi skulle nöja oss med att fortsätta upp på toppen på det lite snällare Sushögda (1252 möh). Storslåga får vänta!

Väl uppe var det ännu blåsigare. Blåsigt men utsikten förlät vinden. Vyn var fantastisk med utsikt över Little Grövelsjödal, Storslåga och Elgåhognas fyra toppar, där den högsta är på hela 1459 möh.

Digerhogna med sina 1289 möh ser också mäktigt ut från detta håll med en jättehängdriva på sydsidan som säkert var 200 m bred och hotade att trilla ner när som helst.

Jag har varit uppe på många av topparna mellan Valdalen och Grövelsjön, men aldrig sett så många laviner som gått.

Inga jättelaviner men ändå. Redan en lavin på tjuugo meters längd kan vara nog så farlig om den lossnar i stora block eller djup lössnö.

Stighudar av

Vi stoppar tillbaks liften i ryggsäckarna och skidar ner från Sushögdas topp via västsidan som kändes helt lavinsäker med alla stenar som stack upp ur snön.

I stället fick man åka slalom sig så man inte förstörde skidorna.

Nu väntar i alla fall en riklig belöning mysig skidåkning och utsikt. Efter Sushögdas brantare parti bjuds det på några kilometer lätt utförsåkning, - vilket lite trötta ben tackar för.

Bästa Svängen Hökarängen...

Nää - det blev inga "åttor" i snön precis, men utför i lagom takt gick det. Föret var perfekt för våra telemark-lagg med bra glidvalla.

Det gick fortare nedför för vissa av oss. Men de väntade så gärna på turledaren!

Forts. på sid 22

Välkommen till den vänliga butiken

Frukt & Grönt

Fräsch frukt och grönt hela året.
Naturligtvis med årstidsanpassning på primörerna

Välkommen till vår butik online!

Ett lättare sätt att handla smart!

Välkommen till ICAS e-handel

Ett lättare sätt att handla smart!

Gå in på vår hemsida och registrera dig och börja handla.
En videofilm visar vi hur du enkelt kommer igång...

Vi ses på: ica.se/idrebua

Trevlig Vinter

önskar
Vi på IdreBua

Nybakt bröd varje dag

I vårt butiksbageri bakar vi varje dag
gott mat- och kaffebröd

Kafeteria

Stanna gärna och ta en fika med gott kaffe
och nybakat bröd eller en god lunchmacka

Färdiga lunchsallader från ICA

Vi har flera fräscha sallader att välja på
— take away —

Här hittar du

Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD

CHARKAVDELNING med grillat

SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning

LOKALA VILT & GETprodukter

FJÄLLRÖDING fryst

EGET BUTIKSBAGERI med CAFÉ

TÅRTOR på beställning

SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

Vi är ombud för:

Se veckans erbjudande på hemsidan...

ica.se/idrebua • Vi finns även på Facebook

IDRE BUA Tel. 0253-200 03

ÖPPETTIDER
Mån-Lör 8-20 • Sön 11-20

Välkomna till

ICA Supermarket

Idre Bua

Mikael och Marie med personal

Läs gärna Kringelfjords-Nytt
vinternumret
2019-2020.

Där bjuds på mer
toppäventyr!

Topptur = Toppskidåkning!

Ett av mina härligaste skidminnen

Text & bild: Anders Lilienberg
Kringelfjorden

Vill du läsa mer om topptur i samma område?

Då kan du gå in på vår hemsida och läsa vinternumret
2019-20.

Här berättar Anders Lilienberg från Kringelfjorden om sin ledarledda topptur
i lite tuffare väder än vad vi hade.

Foto: H. Forsslund

Fjällsäker...

Text och foto: H Forsslund

Vädret på fjället är som bekant väldigt varierande och kan ändras blixtnabbt! Det gamla lite nötta ordspråket "Tänk efter före" passar ovanligt bra när du skall ut kalfjället. Låt dig inte luras av att folk ligger och solar i drivorna där du startar din fjälltur. Det kan bjudas på helt annat väder där ute på fjället!

NÅGRA SAKER ATT TÄNKA PÅ:

Lyssna alltid på och planera turen efter aktuell väderprognos.

SMHI har uppdaterat väder. I P1 alla dagar kl. 06.55 och 08.55 samt 12.55 sänds väderprognos med särskild information om fjällväder under veckodagarna, under helger sänds väder 12.50. Kl. 21.50 även med en översiktlig veckoprognos. Uppdatera dig på väder både dagen innan din planerade fjälltur och på morgonen innan ni ger er iväg.

Prognosen kan ha ändrat sig från gårdagen!

Du kan även lyssna på den senaste väderrapporten via Sveriges radios webbplats. Dessutom brukar lokalradion P4 ha väderleksprognoser i samband med nyhetssändningarna.

Vädret på Webben

De säkraste och bästa prognoserna på nätet erhålls via SMHI. Andra använder norska YR, eller de svenska prognostjänsterna på klart.se, SVT eller TV4.

Väder appar: SMHI - YR (Norsk) - Klart.se - SVT - TV4.

Mobilen

Mobilen är ett jättebra hjälpmedel, men ger dej inga som helst garantier.

Det är viktigt att kunna meddela sig om något händer under fjällturen.

Det kan handla om att få kontakt med fjällräddningen eller att meddela ändrade planer till någon anhörig. För detta är mobiltelefonen viktig i många fjällområden. På många håll fungerar den bra medan den i andra områden inte fungerar alls.

GPS är ett fantastiskt hjälpmedel men som jag skrev ovan så kan du inte utslutande lita på att det är god täckning överallt. Dessutom gör kyla att batterierna inte ger full effekt.

Ta gärna med en extra "powerbank" som du förvarar nära kroppen, precis som du bör förvara mobilen. Varmt och lättåtkomligt!

Karta & kompass

GPS i telefonen i all ära, men som jag nämde tidigare inget som du helt kan förlita dig på. Det är sällan täckning överallt, du kan tappa mobilen och batterierna kan ta slut. Du bör alltså ha med fjällkarta och vanlig hederlig kompass.

Lavinkoll

Det är sälsynt med lavinolyckor i vårt område men det hindrar inte att det varje år går ganska många mindre laviner. Grövelsjöns Fjällstation brukar sätta upp en lavinvarningskarta över kända riskplatser för laviner i foajén. (Se nedan).

Mer tips om utrustning etc.

- hittar du på fjällsäkerhetsrådets hemsida:

fjallsakerhetsradet.se

Go tur

Hans

Det är vi som plogar och skottar snö i Kringelfjorden

Behöver du extra skottnings/snöröjning på parkering
eller uppfarter så kontaktar du oss för offert.

ÖVRIG SERVICE I VÅR VERKSAMHET

Grävning • Tomtplanering • Grävning för
husgrunder • Va-arbeten • Kabelsch

BIL: Reparationer • Service • Krockskador
Lackskador • Plåtskador • Billackering
Däckförsäljning & däckreparation

PeRo i Särna AB

Oberoende bilverkstad

Vi är en oberoende bilverkstad
och arbetar med alla
bilmärken på marknaden.

Vi är en auktoriserad plåt- och lackfirma.

ÖPPETTIDER: Måndag-fredag 08.00-16.00

TELEFON: 0253-109 00 • Per 070-359 18 28 • Roger 070-396 16 26

E-POST: per@torvstro.se • roger@torvstro.se

ADRESS: Vägverksvägen 8, 790 90 Särna

PeRo i Särna AB

Vinterstäda

Text och foto: H Forslund

VÅREN HAR SINA RITUALER

Ställa undan kälke, spark, pulkor och snöskyfflar, ta bort snöpin-nar, kratta bort grenar och kvis-tar som vinterns stormar lämnat efter sig, ta fram cyklarna och kolla fågelholkarna och eventuellt sätta upp nya. Tvätta av och vaxa båt och kanot.

-OCH HÖSTEN HAR SINA

Hösten har naturligtvis sina ritua-ler som blir lite tvärt om.

Grillen bort, snöpin-nar upp, cyklar in i boden och fram med kälke, spark, pulkor och snöskyfflar etc. Se till att den kluvna veden kommer på plats, något som är extra viktigt detta dyrrår.

Förr sa man att veden gav dubbel värme, först när man klöv den och sedan i kaminen. Det var då det, nu står vi och matar in kubbarna i en maskin som lätt klyver den med hjälp av dyr el. Men det är ju klart, man blir ju svettig när man tittar på elräkning-en så det kanske går på ett ut?

Sist men inte minst, båt och båt-motor skall upp!

Det blåser snålt och duggar lätt där vi står nere vid Stugbyviken, vi är inte ensamma för nordan för in brusande, skummande gäss i viken. Ett par av gässen kryper ner i stövlarna där jag står ute i vattnet för att skruva av utombordaren.

Det är inte en sådan här dag man skall ta upp en båt!

En sådan här dag skall man sitta uppe i stugan framför brasan med en filt över knäna och en mugg värman-de the, gärna med något stärkande i.

I går sken solen och viken låg spegelblank

Hade vi passat på att ta upp båten då så hade vi sluppit detta elände. Men det var ju så soligt och vackert igår, så var-för skulle man inte vandra ut till Blankvattentjärn och grilla korv till lunch en sista gång. Njuta av myrarnas färgspel, dra in doften av glödande björkved blandad med doften av lite svartbrända fjällgrillare från Idre Bua.

Ahhh! En sista "skogsdrog" innan hemfärden till staden. En drog som visserligen är vanebildande men väl-digt, väldigt hälsosam.

Så nu står vi alltså i strandkanten av stugbyviken och betalar priset för gårdagens lättsinne.

Vi får av den tunga utombordaren från den vilt gungande båten, och nu skall den tunga motorn upp till stugan.

Något som numer inte vållar så stort besvär som det gjorde förr. Vår metod som är lite skämmig och inte tål publik, den kommer jag att pre-sentera lite längre fram i detta kåseri.

Vi tar det från början...

Vår snurrebåt vi har häruppe är en fyrameters Smiler 450 tillverkad i Rättvik och utrustad med en 15 hk Yamaha. Båten saknade den annars så obligatoriska märkningen med godkännande från Sjöfartsverket. Något som jag ganska omgående insåg varför!

Båten är byggt med sprutad gel-coat och glasfiber på matta, vilket gör båten extremt lätt. Sedan har båten ett "överhäng" på nästan meter i fören. Snyggt, men inte så praktiskt. Om den varit utrustad med vingar hade man nog kunnat tagit kortare flygturer i lite kraftigare motvind.

Nu börjar stäven istället kasta uppåt i motvind på ett mycket oroan-de sätt, och känslan av att den kan kasta runt gör att man genast drar av farten.

Hanteras "Gula Faran" bara på rätt sätt överväger fördelarna bristerna.

Båten kunde jag både lägga i och dra upp själv för tjugo år sedan. Till och med båtmotorn, kunde jag bära själv till och från sjön på den tiden. Naturligtvis med täta vilopau-ser förstås.

Förresten, jag köpte både båten och motorn nya av Seved Ebers från "Hea", som var byns tillsyningsman på den tiden. Seved som förutom att sköta tillsynen av vatten- reningsverk och snöröjning av vägar etc. sålde snöskotrar, båtar och båtmotorer.

Seved var en mångsysslare av rang. Nu borta sedan länge, men en man som vi lite äldre kringelfjordare hade mycket glädje och nytta av.

Både vår båt och motor är i dag över fyrtio år gamla (Eva och jag är något äldre).

Båten är i betydligt bättre skick än ägarna och ser fortfarande ganska ny ut, (som båtar som får lite omsorg kan se ut) medan motorn ser ut att vara mer jämn gammal med ägarna och ser rätt sliten ut, men i gengäld fungerar motorn nästan perfekt. Vilket Eva och jag tyvärr inte kan skryta med.

Det blev tyngre och tyngre med årorna

Ja, kanske inte så mycket tyngre med årorna kanske, men med åren!

Som jag berättade tidigare så kunde jag förr själv hantera båt och båtmotor vid sjösättning och upptagning om inte Eva fanns i närheten.

Det fungerade fram till 2000-talet, sedan började både båt och motor så sakteliga bli tyngre och tyngre för varje år. Jag började köra motorn till- och från sjön i skottkärran, och ta hjälp av min Eva vid båtuppdragning-en. Sjösättningen klarade jag som vanligt, och gör så än i dag (eftersom det är nedförsbacke till sjön).

Men nu de sista åren har det bör-jat bli för tungt

- att köra skottkärran med motorn över den lilla åsen i stugbydalen ner till sjön.

Jag förstår inte hur en motor kan bli tyngre med åren?

Inte båten heller för den delen!

Förra året fick jag för mig att båten tyngd berodde på att det kanske kommit in vatten i tofterna man sitter på (som även är flyttankar). Jag tog ur pluggarna och vi vände båten upp och ned. Endast några få kondensdroppar kom ut, och båten var fortfarande lika tung? Detta är ett mysterium!

Den ultimata men lite skämmiga lösningen

NÄR DET GÅR TUNGT – SPÄNNER MAN FÖR FRUN

Har sedan ett par år kommit på den ultimata lösningen på själva motor-transporterna!

Jag lägger som vanligt utomborda-ren i skottkärran på några mattor eller buntade pressar, fäster ett grovt rep i skottkärran framtill, tittar mig noga omkring så inga grannar ser, sedan spänner jag min Eva för kär-ran. Eva drar och jag styr. Hon gör ett fantastiskt jobb.

Hon klarar uppförsbacken galant utan att jag gett henne något extra piskrapp!

Så har vi alltså gjort de sista åren

Men jag måste erkänna att jag alltid känner det som ett litet nederlag, även om Eva är van att dra det tyngsta lasset i vår familj.

Som kille, eller man får väl säga "gubbe" numer, så lider man, och fak-tiskt skäms av bristen på ungdomens virila kraftöverföring - i alla dess olika former!

Forts. på sid 24

ALPINT • LÄNGD • TUR

Vi utrustar dig!

Öppet alla dagar 9-18 • Centralt i Idre by

Kunnig personal guidar dig rätt bland marknadens främsta varumärken och modeller av skidor, pjäxor, skidkläder och andra tillbehör.

10% rabatt vid förbokning av din utrustning via vår webbsida!

Tel 0253-203 08 • www.idrefjallenssport.se

IDRE Fjällens Sport

Forts. Vinterstäda

Nedrustning...

Trots att Eva och jag håller -och har hållit igång med lite gym, simning, cykling, skidåkning och vandringar, så avtar muskelkraften lite år för år.

En styrketår då och då hjälper kanske inte, men gör det hela lite roligare!

Det kanske skulle vara lättare att vara pastor, eller varför inte en spårvagn? De får ju kraften uppifrån.

De här årliga båtupptagningarna och sjösättningarna håller ett oförglömligt ungdomsminne från Stockholms skärgård vid liv.

När Eva och jag var i tjuogoårsåldern i mitten på 70-talet hade vi en liten vacker träsnipa som var vår ögonsten. Vi hade vänner på ön Möja i Stockholms skärgård, så vi lånade ofta båtplats av fiskaren, fårbonden och snickaren Mats Österman i Löka fiskehamn. Man behövde på den tiden jobba med lite av varje för att försörja sig i skärgården, troligen med ännu mer idag, nu när fisken är slut.

Det här var en brytningstid då den gamla tiden och de riktigt sega gubbarna och gummorna var på väg bort.

En vårdag när vi var ute på Möja - tog vi som vanligt en promenad på de små grusvägarna på ön i ett landskap där tiden verkat stannat upp.

Bilar möte man aldrig, men däremot hade de flesta gårdar traktorer och "möjataxi". Den s.k. Möjataxin var det absolut vanligaste fortkäffningsmedlet på ön. Jag pratar naturligtvis om flakmopeder. Man kan inte tro allt vad en sådan kan rymma?

BILDER: Hälsinglands Museum • "Österman" H. Forsslund

En hel familj på man, fru, fyra barn plus packning på väg till- eller från Waxholmsbåten eller affären. Det var inga omöjligheter för en Möjataxi.

En hälsning från en annan tid - med ett annat segare folk

Där promenerade vi alltså runt på småvägarna, passerade små skärgårdsjordbruk, små åkertegar och ångar.

Då plötsligt fick vi se något som först såg festligt ut, men våra leenden försvann snabbt.

Där ute på en liten åkerteg, troligen ett potatisland gick en gammal böjd kvinna och drog en plog eller åder (kunde inte se på det avståndet) och en man som styrde bakom.

Vi var tvungna att titta om det var filminspelning eller något i den vägen.

Men nej, det var ingen filminspelning. Det var bara vi och det gamla paret inom synhåll.

Det var en sorlig syn, det skulle kunna utspelas sig under svåråren på artonhundratalet, men nu var det i slutet av 70-talet!

Vi var naturligtvis tvungna att fråga Mats Österman varför dessa gamlingar drog plogen för hand?

Mats berättade; - De här gamlingarna är fattiga och lever på en liten pension, de har en liten gammal sliten gård efter vägen till affären vid Berg. Paret har inga barn och är liksom lite annorlunda eller "eljest", om man så säger.

Vi frågade Mats varför ingen hjälper dem och kör upp fårorna med en traktor eller lånar ut en häst, det skulle gå på under en timma att plöja upp den där åkertegen, sa jag.

- Det förstår ni väl att jag och alla andra här byn vill hjälpa dem, men det går inte, de skall sköta allt själva, precis som deras förfäder gjort, även om gubbens föräldrar lär ha haft en Nordsvensk häst, säger Mats Österman.

Minnesbilden med gumman som drar plogen och gubben som går efter, den dyker upp vid varje båtupptagning och sjösättning.

Man skulle kunna skratta åt bilden, men har man sett den i verkligheten så ligger skrattet långt borta!

En tragisk scen som inte går att glömma. Det gamla paret må varit sparsamma, envisa och kanske lite dumma, men hur orkade dom!? ☐

DIN UPPLEVELSE - VÅRT MÅL!

VI HAR BÅDE NYA & BEGAGNADE MASKINER
SNÖSKOTER/ATV - VERKSTAD - KLÄDER - TILLBEHÖR

Vi erbjuder även skoteruthyrning
och guidade turer!

Ljunghemsvägen 23, Idre - Tel. 0253 - 205 01
www.idreskoter.com

©2021 Bräntorator Recreational Products Inc. (BRP). All rights reserved.
TM, ® och BRP-logotypen är registrerade varumärken tillhörande BRP eller dess dotterbolag.

Förenings- nyheterna

KRINGELFJORDENS
Samfällighetsförening

Särna-Idre

Ordföranden har ordet...

Hallå go vänner!

Så var sommaren 2022 till ända! Pandemin är i stort sett över, i alla fall de farligaste varianterna, så den oron är i alla fall över.

Nu hade vi förstås hoppats på att - äntligen nu blir allt normalt igen. Icke sa Nicke - Då kommer en ny "pandemi" eller är det kanske en svampsjukdom Putinimus Kremla.

Som jag brukar säga till min brorsa Stig - Tur att vi har Kringelfjorden, här kan både kropp och själ få vila. Jo, skidåkning, vandringar till och med vedhuggningen är vila häruppe! Dessutom känns det som bekymren förflyttas många, många mil bort!

Tjo flöjt å fridens Liljor - Ja e int dö än -sa Janne Vängman: Vängman en gammal litterär figur från de djupa Ångermanländska skogarna.

En Vildmarksfilosof, naturälskare, tjuvjägare, humorist med ett varmt hjärta och framtidstro.

"Fattig men rik" tror jag Janne själv skulle kalla sig, (Om han funnits).

Jag tror det finns en liten vildmarksfilosof och naturälskare i alla oss Kringelfjordare, - eller hur?

Kurt Pettersson
Ordförande

Foto: Carina Ström

Vems är felet? →

Föreningens? Husägarnas? Hyresgästernas?

Är man från samfälligheten otydliga, finns det för litet information?

Det får inte vara så här!

Vi har inga anställda som tar hand om detta. Det blir vi i styrelsen och ansvarsmedvetna medlemmar som får städa upp och köra bort el- och byggskröt, teveapparater mm.

Dessutom drar rävar och fåglar runt skräpet i naturen. Det som göms i snö kommer fram i tö...

Det är ju knappast otydligt markerat och skyltat vad som gäller. Man behöver inte ens vara läskunnig!

Visst containern kan tyckas vara full ibland när man öppnar luckorna mot sjösidan.

Men då kan containern ha gott om plats om man öppnar luckorna på motsatta sidan!

Under arbetsdagarna kompletterade vi därför med ytterligare en skylt på containerna med texten: "LUCKOR även på ANDRA SIDAN".

Från förenings sida

-gör vi vad vi kan för att se till att sopkärnen töms, men entreprenören tömmer kärnen bara vissa dagar, dvs. då de även är uppe och tömmer i övriga byar som Särna och Idre etc.

Ibland är det mycket folk uppe i Kringelfjorden mellan entreprenörens tömningar

- och då är det viktigt att vi fördelar soporna på sopkärl och containerna.

Husägarnas ansvar

Som husägare och medlem i föreningen är det självklart att du skall sköta din sophantering på det sätt som du som föreningsmedlem har varit med och bestämt, eller hur?

Dina hyresgäster

- ansvarar du som uthyrare för genom att se till att dina hyresgäster vet vad som gäller i byn. Alt från sophantering, vatten och avlopp, skoteråkning mm.

Naturligtvis även informera hyresgästerna om alla de fina möjligheter byn har att erbjuda i form av: aktiviteter, skidspår, skoterleder, pulka-backar mm.

**ANLÄGGNINGAR
HALVÅRSRAPPORT**

Lite information om vad som hänt i sommar och ev. planer för vintern.

Vattenverket:

Vattenverket har fungerat klanderfritt under den gångna perioden. Vattenledning och elkabel från brunnen ute på Vilholmen och in till stranden vid Brasuddsparken har besiktigats av dykare, och de såg ut att vara i god kondition.

Reningsverket:

Även reningsverket har fungerat bra under perioden.

Avloppsnätet:

VIKTIG - VIKTIGT - VIKTIGT

Här fortsätter problemen med stopp i pumpar med stora kostnader som följd.

VEM slänger i kläder och vem lyckas pressa ner golvmoppar i toan?

Det är naturligtvis förbjudet att spola ner annat än det som passerat magen (förutom toalettpapper förstås!)

Var snälla och respektera detta, det kostar massor av dina/våra pengar och dessutom massa arbete.

(Informera även dina hyresgäster om vad som gäller).

Inte roligt med pekpinnar, men vad skall vi göra?

Problemet med dålig lutning på avloppsledning vid Stortjärnsringen är åtgärdat. Så nu rinner avloppet åt rätt håll!

Vattenledningssystemet:

Här hade vi några frysningsrör i våras i stugbyn. Dalälvsvägen var värst drabbad. Här hade bl.a. en värmeslinga blivit isärdragen och inte fungerat. Troligen orsakat av markarbeten vid något husbygge. Detta är nu åtgärdat.

Värmeslingorna i stugbyn

På årsmötet beslöt att på grund av de förmodade höga elkostnaderna i vinter kommer värmeslingorna inte slås på för än det finns en reell frysrisk.

VIKTIG - VIKTIGT - VIKTIGT

Kontakta Göran Edlund MINST två dygn innan du åker upp till din stuga om du bor i Stugbyn. Då kollar Göran att värmeslingorna är på, alt. slår på dessa. (Gäller från februari till april).

VÄGAR/SNÖRÖJNING

Sedvanligt vägunderhåll med hyvling och saltning har utförts på de grusbelagda vägarna under sommaren samt att en del så kallade "potthål" efter Kringelfjordsvägen har lagats. PeRo har återställt vägrenar etc. efter fiber- och eldragningen.

Vi har samma snöröjare som i fjol (PeRo Särna).

Frågor och åsikter gällande sophantering, vatten/reningsverk, väghållning kan du ställa till mej: Kurt Pettersson på tel. 070-601 90 24.

Från styrelsen vill vi avslutningsvis rikta ett Stort Tack till alla goda och frivilliga krafter i Skid-och Friluftsföreningen, som med alla sina insatser oförtröttligt fortsätter att sköta väldigt mycket i vårt fina område.

Styrelsen

Kringelfjordens Samfällighetsförening

– Föreningen där alla drar åt samma håll –

- för att göra en av fjällvärldens bästa fritidsbyar, - ännu bättre!

Många glada och starka krafter ställde upp på arbetsdagarna

Nästan 40 glada Kringelfjordare ställde upp på arbetsdagarna.

Det är inte bara att man bidrar med arbetskraft,

- jag har märkt att vi får något också!

Att vara tillsammans och göra positiva saker gör en glad och lite nöjdare. Självt tycker jag att den känslan sitter i flera dagar sedan jag kommit hem.

Tack alla Goa Gubbar, grabbar, tanter och flickor som ställde upp!

Och en riktigt, riktigt fin vintersäsong önskar vi er alla

Kjell Andersson och Styrelsen

Större delen av arbetslaget efter att ha fyllt magarna med mackor med ost, hemlagad ärtsoppa och kaffe med hembakade muffins.

Allt serverat av vår trevliga och duktiga kökspersonal: Gertrud Andersson, Birgitta Haberman, Lillemor Hellström och Lisbeth "Bisse" Sjöling.

Foton där inget annat anges: H.Forslund

Skid- och Friluftsföreningen är så klart inte bara aktiva under arbetsdagarna.

Arbetet med att rensa leder och skidspår fortgår hela sommaren.

Vi hann inte ta hand om alla träd som knäcktes under förra vinterns blötsnöoväder där hundratals träd

fros till is och knäcktes, för än det var dags igen!

Tidigt i våras drog en kraftig storm fram och fällde nya och större träd denna gång. Värst drabbades sommarleden ovanför Rödningtjärn.

Här var det inte många metrar mellan fällena. Se bild uppe till höger.

Bilden nedan ger en liten uppfattning om vilket arbete som utförts!

Stort tack till grabbarna som slet här uppe i backen.

Även arbetet med maskinhallen har fortgått under sommaren med bl.a. att inreda en "vinterbonat" serviceutrymme där man skall kunna serva vår maskinpark och utrustning utan att frysa rumpan av sig.

Ny bro är på plats på skoterleden Kringelfjorden-masten- Torråsen.

Vi skickar ett stort tack till byggare Sture Engberg.

Foto: Göran Edlund

Arbetsdagarna...

Mycket arbete har utföras under arbetsdagarna i september.

Det mesta arbetena blev gjorda under fredagen. En av orsakerna till att vi fick så mycket gjort var att så många ställt upp med fyrhjulingar och släp.

Utfört arbete för Skid- & Friluftsföreningen före, under och efter arbetsdagarna:

MASKINHALLEN

Här monterades hängrännor och snörrasskydd och städades. Tidigare har en vinterbonad avdelning för service och reparationer byggts.

LEDER/SKIDSPÅR

- Rensning av träd och ris efter skid- och vandringsleder samt efter Kringelfjordsvägen har gjorts och samlats ihop och körts bort.

- Snönäten på åsen vid Rödingsjön uppsatta.

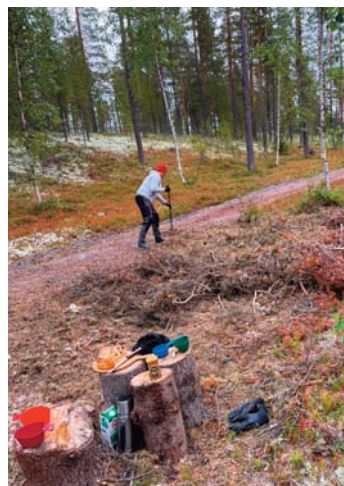
- Skidbron tjärad. (Tyvärr räckte inte tjäran till hela jobbet).

- Lilla myren innan Blankvattentjärn har fått spänger. Den större myren får tyvärr vänta. (Tyvärr räckte inte materialet till här heller).

Vi få ta lärdom av detta och utse någon materialansvarig till nästa år.

Mycket av arbetet bestod av att frakta bort ris och städa upp efter lederna. Några var förutseende och tog med sig fika.

BRASUDDEN

- Reparation/översyn av eldstad och vindsydd och utegym.
- Rivning och bortforsling av gamla kåtarampen. Slyrjning och städning.
- Vedklyvning och fylla på vedförrådet till grillplatser och vindsydd.

Tufft att få ner jordkabeln mellan all sten.

PULKA/SNOWBOARDBACKEN

Nergrävning av jordkabel till backbelysningsstolparna.

Nu i vinter...

Skidspåren

Om inte bränslepriserna stiger ytterligare kör vi vi skidspåren som vanligt. I alla fall garanterar vi att de kommer att köras upp en gång i veckan under lågsäsong och oftare under högsäsong.

Skoterspåren

Samma sak här. Försöka hålla dem i någorlunda trim. Här handlar det om mycket körning, men vi gör vad vi kan. En "snowmower" har inköpts för att gämma ut spåren effektivt.

Pulka/snowboardbacken

Kommer att hållas pistad under högsäsong och backbelysningen tänd.

ÖVRIGT

Nyårsbrasan

Nyårsbrasan hoppas vi äntligen tända igen kl. 16.00 på Nyårsafton ute på Brasudden.

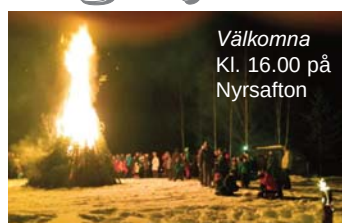
Enligt tradition blir det gratis grillad korv, och varm glögg/soft.

Kom med hela familjen, släkt och vänner och trivs med oss.

Här har du goda möjligheter att under mycket trevliga former bekanta dig med dina nya grannar. Vi hälsar speciellt alla nya Kringelfjordare välkomna.

Lotterier

Vi hoppas även i år kunna lotta ut det vackra och gedigna konsthantverket "Kringelfjordsbänken".

Välkomna
Kl. 16.00 på
Nyårsafton

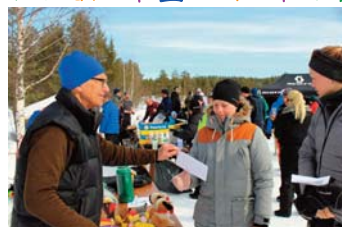

Foto: Mikael Pettersson

Glöm inte att utnyttja vår fina och upplysta skid- och pulkabacke under jul- och nyårshelgen.

Även andra dagar förstås.

KUL I PÅSK

Kul i Påsk - Årets största begivenhet i Kringelfjorden!

Även under kommande påsk räknar vi att kunna bjuda på ett riktigt familjeprogram.

Foto: Carina Ström

Om det mot förmodan skulle vara lite snö, så bara lugn.

Vi har jättetrevliga alternativa program i Kul i Påsk-lådan.

Håll koll på hemsidan, Face Book och anslagstavlan vid spårcentralen.

Vi kommer att uppdatera informationen om både Nyårsbrasan och Kul i Påsk om förändringar skulle ske.

kringelfjordens-stugby.se

Webbredaktör: Carina Ström

Nödrop...

Vi vill föryngra i styrelsen

Till nästa årsmöte behöver vi en ny ordförande och en ny kassör.

Är du intresserad och vill veta vad arbetet går ut på? Eller har förslag på lämpliga personer.

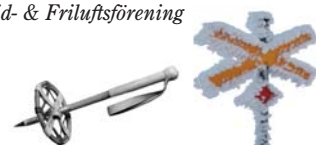
Kontakta då gärna valberedningens ordförande Lisbeth Sjöling.
<Lisbeth.sjoling@gmail.com>

Vi behöver tillgång till en plank/timmersåg

Vi behöver klyva timmer till våra spänger. Har du lämplig ställning för detta? (Motorsåg kan vi nog hålla med själva om det behövs.

Kontakta gärna Kurt Pettersson på: Tel. 070-601 90 24.

En skön- och aktiv vinter önskar
Hans Forsslund, Kjell Andersson och Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

Information från Golfentusiasterna inom:

Idrefjällens Golfbana

Golf på hög nivå

- Kringelfjorden "Masters" - 2022 -

Favorit som återkommer...

Succén upprepades även i år!
Onsdagen den 3 augusti gick årets golf tävling som är öppen för alla som har anknäring till Kringelfjorden.

5:e gången

I år var det 5:e gången som tävlingen genomfördes på vackra Idrefjälls GK.

I år var vi 13 deltagare

11 herrar och 2 damer, och som vanligt var det ett jättebra golfväder och stämningen på topp!

Årets segrare

I år segrade Per Segergren som fick mottaga applåder samt det fina vandringspriset tills nästa år.

Alla deltagare — vinnare...

Efter utdelningen av vårt fina vandringspris, fick också övriga hämta något fint pris från vårt digra prisbord.

Välkommen 2023

Vi var eniga om att vi skulle ses vid nästa års mästerskapstävling som går av stapeln vecka 31, onsdagen den 2 augusti 2023, - och att vi gärna ser fler deltagare framförallt vill vi ha med fler av "våra" golfande damer.

Som vi alltid säger:

Kul att få vara på banan!
Och knyta fler kontakter bland nya och gamla Kringelfjordare.

Stort Tack till ER som deltog!
Vi ses i augusti 2023

Per Segergren,
Torbjörn Strid,
Christer Sjöling

Mer information gällande Kringelfjorden "Masters" 2023

- kommer i sommarnumret av Kringelfjords-Nytt och på informations-tavlan i Kringelfjorden.

- Äntligen vinter -

Skotrar, nytt och begagnat

 POLARIS® - Snöskoter & 4 hjulingar

 Husqvarna **STIHL** - Motorsågar

 Husqvarna - Snöslungor **Brenderup** - Släpvagnar

*Service &
Försäljning*

 POLARIS®

  Husqvarna
AMOQ

 STIHL

 Brenderup

ABRIS

SJÖ & SNÖ

LEKSAND · MORA · SÄRNA

0247-346 32 0250-59 35 00 0253-100 10

www.abris.se

Since 1981